MERCAT DEL BORN

DIVENDRES 19 - DISSABTE 20 NOVEMBRE 1976
(7 h. tarda fins a les 2 h. matinada)
DIUMENGE 21 (6 h. tarda fins a les 12 h. nit) Taquilles Plaça Catalunya

"DON JUAN TENORIO"

PRESENTAT PER

L'ASSEMBLEA DE TREBALLADORS DE L'ESPECTACLE

AMB

9 Don JUANES, 9
15 Doñas INESES, 15
3 LUISES MEJIAS, 3
4 GONZALOS DE ULLOAS, 4
7 MARCOS CIUTTIS, 7
3 BRIGIDAS, 3

Capitanes Centellas, Rafaeles de Avellanedas, Abadesas, Don Diegos Tenorios, Doñas Anas de Pantojas, Buttarellis, Escultores, Caballeros sevillanos, Sombras, Alguaciles, Pajes, Curiosos, Monjas, Esqueletos, Angeles, Pueblo, Vecinos, Tigres de Bengalas, Fuentes luminosas, Plataformas super giratorias, Bazodkas, Ciudades de Ferias y Congresos, Confetti, Lanzallamas, Castañeras, Osos i molta música amb:

PAU RIBA
ORIOL TRAMVIA
COMPANYIA ELECTRICA DHARMA
RONDALLA DE LA COSTA
MICKY SPUMA
MISTERIOS AL DESCUBIERTO

ORQUESTRA PLATERIA
ORQUESTRA LA FLORESTA
MUSICA URBANA
...LAY TRITONO
...SUBIRA...

Sonoritza i il'l...

Tels.: 226 36 05 - 258 ...

El Te...

Anàlisi d'una autogestió per l'A.D.T.E.

(Assemblea de Treballadors de l'Espectacle)

MERCAT DEL BORN
"DON JUAN TENORIO"

Anàlisi d'una autogestió per l'A.D.T.E.

(Assemblea de Treballadors de l'Espectacle)

Textos el.laborats per un col.lectiu de l'A.D.T.E.

Fotografies de Xefo, Armengol, Olaguer, Culat, Barceló i Molins.

Fotografies color: Xefo, Armengol i Fàbregas.

Dibuix de Mariscal.
Compaginació gràfica: Elisa Núria Cabot.
Cobierta: Julio Vivas.

© Assemblea de Treballadors de l'espectacle
© Iniciativas Editoriales
Caspe, 78, 3.º 2.ª Barcelona
ISBN: 84-7311-009-9
Depósito Legal: 10031
Impreso en España - Printed in Spain
por I. G. Miralles - Torns, 2
Barcelona - España

Dedíquem aquest llibre a tots els qui entraren al Born sense pagar, esperant que aquesta vegada comprin el llibre.

Ens el dediquem també a nosaltres mateixos, sense l'ajuda dels quals no hauria estat possible la seva realització.

L'A.D.T.E. entre el realisme i la utopia

(amb la inclusió del manifest de l'A.D.T.E.)

Al principi no hi havia res i al principi va ser l'escàndol.

La fraternal empresa d'actors i directors que va impulsar l'heròica campanya del Grec 76, s'en va en orri. Cau el teló i entre bastidors surgeix la discòrdia. La poma ha estat, en aquesta ocasió, la inopurtuna proposta d'adhesió en massa de l'AAD (Assemblea d'Actors i Directors) —amb carnets prefabricats i tot—, a l'Assemblea de Catalunya.

Què fer? Entre el guirigall i el contuberni s'alcen veus per tots els gustos: insults, crits, discurssos parlamentaris, recomanacions de l'ànima, filosofies assenyades, xerrameca jurídica, ideologia, sobretot molta ideologia burgesa, molta politiqueria burgesa i molta demagògia democratiquera.

Tot plegat era, potser, molt més senzill. La proposta no venia a tomb i podia provocar divisions innecessaries al si de l'Assemblea, com així va resultar. Per damunt de les necesitats de la pràctica i de la presa de consciència que aquesta pràctica anava produïnt, va aparèixer el joc polític, la recerca de zones d'influència, el paternalisme, el dogmatisme i un garbuix d'identificacions i culpabilitzacions.

La possible adhesió posava a una part important de membres de l'AAD, davant l'esquizofrènica situació de pertanyer i no pertanyer, al mateix temps, a l'Assemblea de Catalunya: no pertanyer-hi per conviccions ideològiques i polítiques en tant que persona o ciutadà però pertanyer-hi com o actor i membre de l'AAD.

La proposta, tant per el seu contingut com per el seu estil, venia a confirmar una forma de fer política, ja present en l'Assemblea, que consisteix en separar-la de la vida i situar-la en una zona apart en la qual ordenen i manen els especialistes —els polítics—, davant les decisions dels quals a la resta dels mortals, els transeünts, els ciutadans de segona, no ens queda més remei que adherir-nos-hi i donar un vot de confiança (amb urna o sense urna, amb papereta o a mà alçada, que pel cas tant li fa).

A l'oposició una minoria, que després va resultar no ser-ne tant, vacil.lant i confusa al començament, argumentant des de l'honestedat i la unitat l'improcedent de la proposta, exposant opinions polítiques contracorrent, titllades més tard d'anarquistes, d'esquerranes o de feixistitzants (vegeu el dossier "Crítica de la Crítica"). Minoria que va tenir la bona voluntat d'analitzar, discutir i raonar la situació durant llargues nits en blanc, per acabar elaborant un document que va presentar multicopiat a la sessió del dia 27-9-76 a l'Assemblea i en el qual es demanava, amb sólits arguments, la revocació de l'adhesió a l'Assemblea de Catalunya, a fi i efecte de que set companys, que s'havien vist obligats a abandonar l'AAD per aquest motiu, s'hi poguessin reincorporar i per tal d'acabar al mateix temps amb una situació que tantes tensions i divisions estava provocant.

Aquesta proposta coherent contradeia certs principis sagrats de la democràcia burgesa: la immutabilitat del vot, el dret de la majoria (dret que en aquest cas sobrepassava les seves atribucions, al imposar una decisió política important i vinculant a una minoria nombrosa), etc. Fós per aquests motius, fós per altres raons d'alta política, o simplement per orgull personal, la revocació no va ser acceptada malgrat que la diferència de vots va resultar ridícula (69 a favor, 81 en contra 14 abstencions), amb el que l'AAD, per bé o per mal, va quedar dividida.

EL DOCUMENT ABANS ESMENTAT EL REPRODUÏM A CONTINUACIO:

Nosaltres, treballadors de l'espectacle i membres de L'AAD (Assemblea d'Actors i Directors), seriosament preocupats pels greus fets esdevinguts a la darrera assemblea del passat dia 7 a la Sala Villarroel, que determinaren una clara divisió en el seu si i que obligà a set companys a abandonar-la, hem demanat a aquests set companys una puntualització sobre els motius pels que van veure's obligats a prendre aquesta decisió, motius que exposen en una carta oberta que llegim a continuació.

CARTA OBERTA DELS SET

Nosaltres que fins el passat dia set erem mbres de L'ADD, a instàncies d'un nombrós p de companys varem elaborar aquesta car- oberta en la que especifiquem alguns dels tius que ens obligaren a prendre la greu de- ió d'abandonar L'Assemblea.

Tenint en compte que entre nosaltres exis- en diferents corrents ideològics, els motius e argumentem en el present escrit són no- s aquells que coincidim tots set, al marge matisacions personals.

Per bé que creiem que no s'han de separar política i el treball, es a dir, nostres opinions ítiques personals i nostra condició de treba- dors del teatre, per a una més gran clarifica- del motius pels que refusem la proposta dhesió a l'Assemblea de Catalunya, volem tingir dos tipus de motius: uns estrictament lítics partint de la nostra pròpia ideologia, i s altres que anomenarem professionals, es a que parteixen de la nostra posició en tant membres de l'AAD. En resum:

ESTEM EN TOTAL DESACORD AMB L'ADHE- D DE L'ADD A L'ASSEMBLEA DE CATALUNYA R:

Motius polítics:

a) Considerar que l'Assemblea de Catalunya presenta la concreció d'una política intercla-ssista, que agrupa fonamentalment partits polítics reformistes i organitzacions burgeses defensores d'uns interessos antagònics als de la classe obrera.

b) Perquè una política de pacte com la que es cristal.litza a l'Assemblea de Catalunya, i tenint en compte el grau de desorganització en que es troba la classe obrera, només du al confusionisme, a la desmobilització i a posar tot l'inmens capital humà que té la classe treballadora al servei d'uns postulats burgesos.

c) Perquè entre els 4 punts que diu defensar l'A. de C. estem en total desacord amb el que reivindica l'Estatut del 32, doncs creiem que les condicions econòmiques, socials, polítiques i culturals s'han modificat suficientement en els darrers 45 anys com per que les propostes del passat siguin passades pel sedàs. A més a més creiem que l'Estatut del 32 tanca el camí a la possibilitat d'una autèntica autodeterminació del poble de Catalunya, que no es pot separar de la lluita per la revolució socialista, sense la qual el problema de les nacionalitats quedarà sense resoldre.

d) Perquè la política que representa l'A. de C. emparant-se en el sentiment d'unitat i el desig d'objectius sentits pel poble, com la lluita per l'amnistia i les llibertats, el que en realitat defensa són interessos partidistes, com ja ho ha demostrat en múltiples ocasions frenant la lluita per la radicalització dels objectius esmentats i impedint que s'assoleixin i s'imposin unes autèntiques llibertats per a la classe treballadora.

Motius professionals

a) Perquè l'adhesió a l'A. de C. implica l'acceptació d'un pacte polític, és a dir una tàctica i una estratègia que paralitza una de les nostres reivindicacions immediates, continguda a la "Memòria presentada per l'AAD per a una alternativa a la situació del teatre a Catalunya" i en la presentació de la qual diu: "La recuperació de la vida teatral a Catalunya només es pot emprendre a partir d'una gestió autònoma", mentre que l'Estatut del 32 i en el seu art. 5è. estableix: "D'acord amb el que es preveu a l'art. 15

de la Constitució, la Generalitat executarà la legislació de l'Estat d'espectacles públics". És a dir, que serem els propis catalans els executors del poder central sense que en cap moment puguem apartar-nos de l'establert per la llei, doncs a l'art. 6è perceptua: "L'aplicació de les lleis socials (espectacles públics) serà sotmesa a la inspecció del Govern per garantir directament el seu estricte compliment". Amb això es nega l'Autonomia teatral, base de les nostres reivindicacions més urgents.

b) Perquè creiem que demanar a l'AAD una definició política com la que suposava l'adhesió a l'A de C., i a pesar de que s'ha intentat minimitzar la importància d'aquesta adhesió, significa per nosaltres un motiu de desunió deslligat de la nostra pràctica i necesitats i que per res ajuda, ans el contrari, a aprofundir i a plantejar-nor-les d'una forma crítica. La nostra pròpia pràctica té d'unir-se cada vegada més a la defensa de la classe treballadora.

c) Per això, nosaltres, devant del perill que suposava el trencament de la política unitària que havia caracteritzat l'AAD no intentàrem mai imposar les nostres opinions polítiques personals, sinó donar els arguments per mostrar que la petició d'adhesió a l'A. de C. era improcedent i mai plantejar a la nostra assemblea l'aprovació d'una moció de censura contra l'A. de C.

d) Pensem que tots els problemes concrets de tipus professional o més estrictament polítics que sorgeixin, cal resoldre'ls mitjantçant un procés de discussió i clarificació, amb llibertat i tolerància, resolent-los amb la democràcia directa i en assemblees no manipulades, procés que ha d'estar lligat a les nostres necessitats pràctiques i no ser el fruit d'interessos aliens que puguin alterar la nostra dinàmica, fomentant divisions innecessàries.

Per tot això, davant el greu atemptat que suposà la proposta d'adhesió presentada en diverses ocasions —i en alguns de forma força antidemocràtica— davant el mal irreparable de divisió i confusionisme que això representava i davant la manipulació dels objectius y els interessos de l'AAD vàrem creure que l'AAD deixava des d'aquell moment de tenir raó d'ésser i ens trovàrem en l'ineludible necessitat d'abandonar-la per a ser coherents amb nosaltres mateixos i amb la responsabilitat que haviem adquirit en front dels nostres companys.

Partint de l'aclaració d'aquests 7 companys, els sotasignants, després de reflexionar sobre les greus conseqüències d'aquests fets, volem fer públiques tant les nostres posicions devers el problema suscitat, que coincideixen amb la dels 7 companys, com devers la manera d'entendre nostra pràctica política. Per tot això llegim a continuació un document en el que expressem les nostres opinions:

Conscients de que la nostra professió, i les estructures del teatre en general, estan en crisi degut a que la burgesia ha trobat uns altres mitjans més eficaços per defensar els seus interessos polítics, ideològics i èconòmics, és a dir, la seva dominació de classe, i concients també de que qualsevol replantejament de la vida teatral té de sortir d'uns presupostos distints, i sabent com el sistema engloteix qualsevol intent de subversió a nivell individual anihilant-lo o integrant-lo, hem cregut sempre en una pràctica col.lectiva que marxés devers el reconeixement de la nostra identitat en tant que treballadors i que suposés un domini real dels mitjans de producció per a endegar una autogestió que permeti el lliure exercici de la nostra llibertat i emancipació individual per a assolir la col.lectiva.i una pràctica revolucionària que serveixi els interesos de la classe treballadora.

La nostra forma d'assumir la vida, la llibertat i la pròpia emancipació és el teatre, i només subvertint els mecanismes que l'estructura capitalista burgesa, i la més clarament feixista ens ha imposat en la nostra pràctica teatral podrem ésser útils a nosaltres mateixos i a la classe obrera, amb els interessos de la qual volem identificar-nos, des de la nostra condició de treballadors, negant els nostres privilegis petit-burgesos, integrant-nos en la lluita per la revolució socialista.

El nostre objectiu és la revolució social, humana i teatral i la lluita per la implantació d'un socialisme real, alliberador i que potencii totes les energies de l'home. Si ens quedessim en tristes teoritzacions en

tant que "ciutadans" o planificadors d'un pervindre llunyá no feriem altra cosa que escanyar nostra condició de treballadors de l'espectacle afavorint certs direccionismes que no tenen res a veure amb l'emancipació de la classe treballadora.

És per això que proclamem la nostra voluntat de fer un teatre, que tant pel seu contingut, com per la seva estètica i l'organització del treball, negui els valors de la societat burgesa i serveixi per a transformar la realitat social des d'una perspectiva favorable a l'emancipació de la classe treballadora. Per altra banda, sabem que en el fons la burgesia pensa de nosaltres com en el 18 francès: Ens respecta com als còmics grecs però ens malaeix com als romans.

Per tot això pensem que la nostra pràctica política va lligada indisolublement a la nostra pràctica teatral, a la nostra voluntat per transformar i subvertir la funciò burgesa del teatre, i no, com pretenen alguns, mitjançant unes "adhesions" que nosaltres qualificariem de politicisme i que corresponen a un reformisme que amaga els veritables interessos de classe en benefici de perpetuar l'ordre burgès, el qual nega el dret a la vida, la llibertat, el gust pel plaer i l'autonomia de la classe treballadora, confonent ordre i seguretat amb justícia.

Però per ser conseqüents cal superar la por i no creure en els contes, vinguin d'on vinguin. Sabem, com deia Leon Felipe, que la por de l'home ha inventat tots els contes. Nosaltres volem acabar, d'una vegada, amb uns i altres, és a dir amb la por d'enfrontar-nos amb tots els obstacles que ens impedeixin assumir una pràctica coherent i amb totes les manipulacions que intenten desviar-la.

Pensem que el **GREC-76** —amb totes les seves contradiccions— ha suposat l'inici de l'autogestió i una plataforma d'experimentació dialèctica que ens ha ajudat a consolidar-nos i a reemprendre el camí. Considerem, doncs, el **GREC 76** com un important punt d'inici que hem de desenvolupar i aprofundir. Dit amb paraules de Gramsci: "Hem de construir al damunt d'una determinada pràctica una teoria que, coincidint i identificant-se amb els elements decisius de la pràctica mateixa, precipiti el procés històric en acte, fent la pràctica més homogènia, coherent i eficient en tots els seus elements, és a dir, potenciant-la al màxim". La teoria serà, doncs, un conjunt de coneixements operatius amb la capacitat d'orientar una pràctica de transformació de la realitat i la consciència. La seva veritat s'amida pels resultats pràctics i per la seva capacitat transformadora.

Mirem enrrera i pensem en el futur i diguem sincerament si el **GREC 76** no és la pedra angular del nostre itinerari. Sabem que hi han contradiccions i hem de dedicar-nos a superar-les, pulir-les i clarificar-les en el futur immediat, posant-nos en marxa i convertint la nostra experiència en pràctica definida, sense renunciar a exigir de les administracions el que ens pertoca per dret propi, lluitant contra les barreres legals i demés mecanismes de repressió i control per part del poder i de l'estat.

Centrant-nos en el fet concret, el **GREC 76** semblava en el mes de Maig una utopia irrealitzable per alguns assembleistes. Això és degut més aviat al desconeixement de les possibilitats funcionals de la nostra professió o uns escrúpols davant la suposada incapacitat de la mateixa, al haver d'engegar una empresa que li pogués venir ample i que, com a conseqüència, la desacredités. Però les coses no han estat així i l'experiència ha demostrat —no sense imperfeccions— l'impuls d'una professió que vol afirmar-se des de noves perspectives.

Partint del fet que en tant que treballadors no tenim per que assumir les propostes de producció del sistema, que tendeixen a convertir el teatre en un negoci o un aparell de reproducció ideològica, sinó fer una realitat el fet de que nosaltres mateixos siguem elaboradors, productors i distribuidors del nostre treball, partint dels presupostos de classe ja explicitats, que exigeixen de forma ineludible que hom concebeixi el teatre, i tot tipus de pràctiques artístiques, com un bé social i una necessitat popular, pel que són imprescindibles tres elements fonamentals:

1) Anar devers lá unificació de tots els treballadors de l'espectacle per aconsseguir les mateixes condicions de treball i col.laborar conjuntament en una pràctica artística global, en la que participin tots els sectors.

2) Plantejar-se la necessitat de que a nivell popular, i especialment en els barris dels treballadors,

s'assumeixi la reivindicació d'un teatre gratuit, considerant-lo com un bé social al que tothom té dret.

3) Anar devers una lluita conjunta de tots els treballadors de l'espectacle, dels barris i de les zones rurals, per aconseguir que l'estat i les administracions locals subvencionin qualsevol tipus d'espectacles, anul.lant les estructures empresarials, com una forma de supervivència única, que possibiliti una pràctica artística de classe.

Pensem que una ASSEMBLEA DE TREBALLADORS DE L'ESPECTACLE s'ha de constituir com un orgue fonamental i subirà que assumeixi, canalitzi i potencii totes aquestes alternatives i iniciatives i que propicii la formació de grups, companyies, etc, basant-se en els presupostos autogestionàris d'aquesta assemblea de treballadors del teatre.

Conseqüents amb tots aquests presupostos, exigim com a condició imprescindible per continuar dins d'aquesta assemblea: 1) **la revocació de totes les decissions adoptades a l'Assemblea del 7/9/76 a la S. Villarroel**, 2) **Publicitació de forma suficient de la desvinculació de l'AAD a l'A. de C. i dels motius que la van empenyer a ferho** i 3) **La reintegració a l'AAD dels 7 companys que es van veure obligats a abandonar-la.**

Demanem que l'AAD es pronuncii mitjançant una votació a favor d'aquesta revocació pels motius següents:

a) Perquè l'adhesió a l'A. de C. trenca la trajectòria unitària d'aquesta assemblea per motius aliens a la pròpia dinàmica del nostre treball.

b) Perquè imposa una definició política que està en contradicció amb les posicions polítiques i ideològiques d'una part dels membres d'aquesta assemblea.

c) Perquè tots els acords que no estiguin directament lligats a la nostra pràctica i que suposin una definició estrictament política i que suposin, a més a més, com en aquest cas, una presa de posició política, s'han de prendre per unanimitat. En cas contrari, la utilització del nom d'AAD adherint-lo a l'A. de C. suposa una violació dels drets d'aquells que es pronunciaren en contra d'aquesta adhesió o es van abstenir, al adscriure'ls a aquest organisme pel fet de ser membres d'aquesta assemblea.

Per tots aquests motius demanem la revocació, i en cas de que no sigui revocada, la decissió d'adhesió a l'A. de C., abandonariem aquesta assemblea i demanariem a tots els companys, que no estiguessin d'acord amb la nova orientació que sembla pendre l'AAD, que ens acompanyessin per a decidir conjuntament el camí a seguir, amb el que l'AAD deixaria d'existir com a tal per a constituir-se al menys en dos grups independents en igualtat de drets i obligacions respecte els compromisos que aquesta assemblea hagi adquirit.''

Amb aquest document a les mans, el qual malgrat el seu esquematisme i la seva precipitada elaboració, marcava un fet insòlit dins del nostre panorama teatral pel que tenia de primer intent de reflexió i presa de postura oberta i col.lectiva sobre la funció del teatre, la posició de classe de l'actor i la necessitat d'obrir nous camins per un teatre revolucionari, i després de dues assemblees marathonianes que no portaren la discussió a bon port, sinó cap a aigües cada cop més tèrboles, la part dels 90 signants del document presents a l'última assemblea, va abandonar l'AAD, per constituir-se en Assemblea De Treballadors de l'Espectacle (A. D. T. E.).

La nova Assemblea va posar en pràctica ben aviat el que crèia que eren els seus principis bàsics: treball col.lectiu, autogestió, renovació del teatre. Després de gairebé dos mesos de treball intens, l'ADTE va aconseguir posar dem peus un ambiciós projecte: realitzar a l'imponent i desmantellat Mercat del Born, els dies 19, 20 i 21 de novembre (sóm a novembre del 1976, un any després de l'escumosa efemèrides), un macroespectacle, una gegantina cel·lebració i festa popular en la qual van participar més de 30.000 persones, per tal de veure la representació del Don Juan Tenorio de Zorrilla, posat en escena per més de seixanta actors i per escoltar i ballar la música dels cantants i grups musicals més forts del moment. L'èxit va ser indiscutible, malgrat totes les deficiències tècniques. Amb aquesta experiència inoblidable, l'ADTE va rebre el seu bateig de foc.

Tota la resta pertany al futur, un futur difícil que està posant a prova tots els nostres projectes; un futur en el que el realisme i la utopia que van fer possible "el Born" han de seguir junts per crear noves experiències, nous entusiasmes, noves pràctiques que transformin aquesta societat momificada, petrificada pel poder dels opressors.

No podem fer cap aposta pel futur en aquests moments. Sabem que el sistema capitalista, la burgesia, amb tots els seus interessos polítics, económics i ideològics, està contra nosaltres. La mercaderia, que ho cobreix i ho recobreix tot, imposa les seves lleis i el teatre, que és una necessitat humana i un bé social, amb prou feina pot subsistir en mig de les estructures comercials. On trobar una sortida?

El nostre propòsit autogestionari intenta buscar-la. Però l'autogestió, per nosaltres, no és tan sols un mitjà de gestió i distribució econòmica igualitària, sinó quelcom més. És un intent de trencar amb la jerarquització i les relacions de poder i dominació tan marcades per la competència i l'individualisme burgès en la nostra professió. És un intent d'assentar noves bases materials i racionals, des de les quals impulsar i possibilitar una nova pràctica; una pràctica que ens permeti, junt amb la possibilitat de viure dignament de la nostra feina, la de portar a terme una lluita contra la societat capitalista, posant en contradicció la ideologia dominant, el seu llenguatge, els seus mecanismes de repressió i d'alienació. Una pràctica que unifiqui política revolucionària i llenguatge nou.

Sabem les nostres contradiccions i sabem que la nostra lluita no pot separar-se de la lluita general que de dia en dia el proletariat realitza contra el capital, contra el poder, contra l'estat i contra totes les formes d'opressió i d'explotació. Fins el triomf de la revolució i la instauració d'una societat nova en la qual l'art pugui ser una experiència de coneixement, de progrés i de gaudi per a tots.

10, 9, 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2, 1, 0...

(De com l'A.D.T.E. fou la primera en trepitjar la superfície borniana)

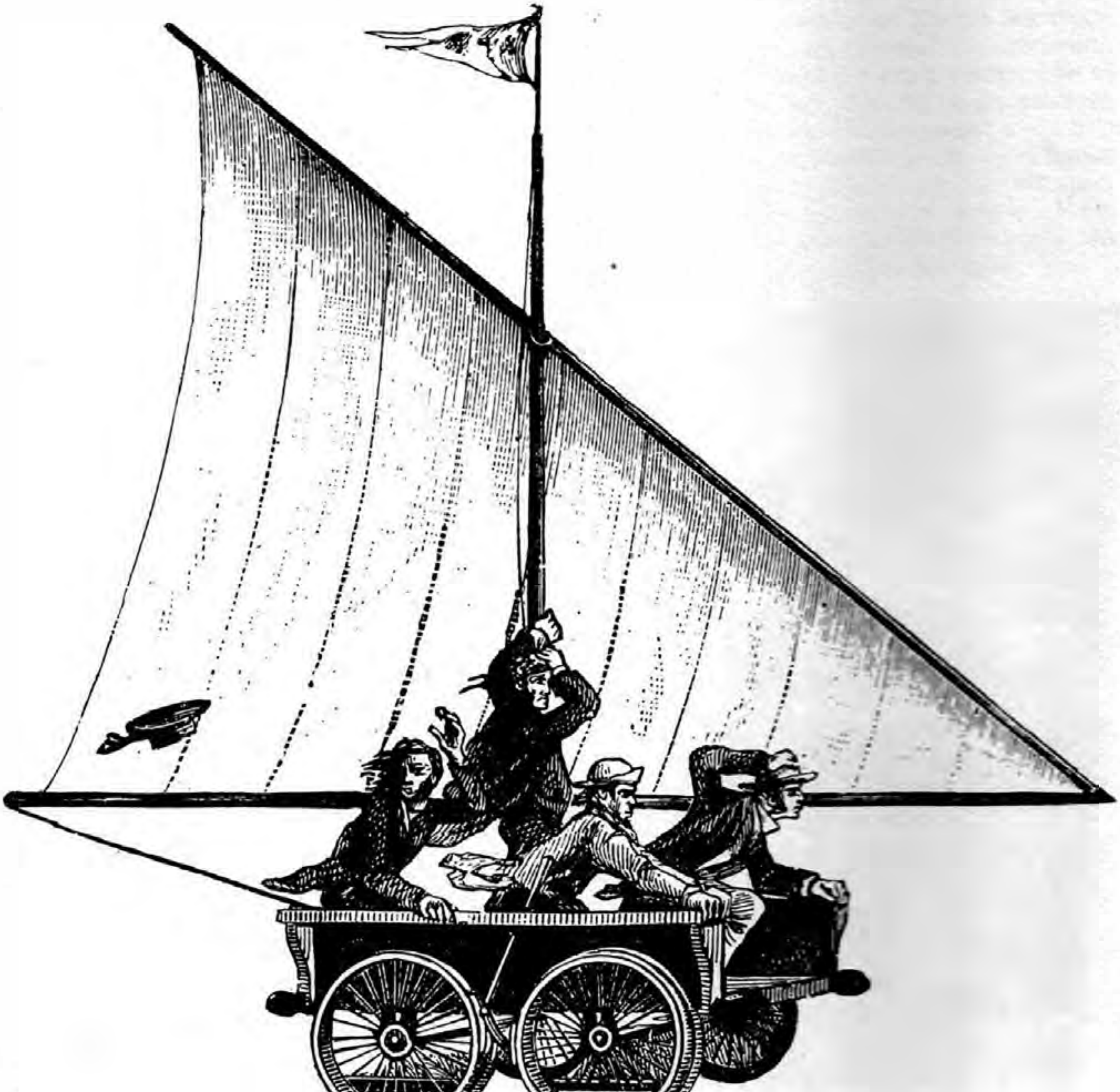

DON JUAN: Cuán gritan esos malditos, pero mal rayo me parta, si en concluyendo la carta no pagan caros sus gritos.

"resultant per la votació efectuada que s'accepta el projecte de cel.lebració de DON JUAN TENORIO l'1 de Novembre i queda nomenada una comissió de treball per estudiar i proposar a l'Assemblea la posta en escena de l'obra, així com l'espai físic on representar-la, etc..."

Després de l'escisió l'ADTE s'imposà una pràxis laboral sobre la necessitat de subsistir econòmicament, partint d'un O absolut mitjançant una pràctica autogestionària. L'acció solidària dels treballadors de l'ADTE es presentava com l'única font energètica, ja que no eren d'esperar cap tipus de subvencions o mecenatges. La solidaritat es concretà en l'inici d'un macroespectacle en el que tots hi participéssim. El DON JUAN TENORIO era l'objectiu unitari que transformà les necessitants teatrals individuals en necessitats teatrals col.lectives.

S'estructurà la feina en base a:

a) Un col.lectiu que supervisava i coordinava els equips de treball (un per cada acte). Cada equip tenia total independència per organitzar-se, decidir, i resoldre aspectes d'ordre intern: estètica, horaris i locals d'assaig, funcionament general del grup. N'erem set en total i els composaven els qui lliurement s'hi apuntaven, a partir d'uns repartiments fets pel director. En aquest procés de formació les decisions finals eren preses col.lectivament en assemblea. Ningú d'un acte podia simultanejar el seu treball en un altre.

b) Un equip reduit per resoldre els problemes legals polítics i tècnics de l'espectacle.

c) Unes comissions per resoldre les questions colaterals: Publicitat, premsa, ràdio, contactes amb músics, dança i paradetes.

El coordinador general de tota l'organització era l'Assemblea.

Després d'exposar el plantejament general especifiquem quins foren els aspectes legals, polítics i tècnics del projecte TENORIO.

Els llocs proposats per a realitzar el macro-espectacle eren: Poble Espanyol, Palau d'Esports, recintes religiosos fora d'us, el Born, l'estació del Nord, carpes i envelats. Convenien espais amplis de cara a la mobilitat de l'espectacle i també amb capacitat per a una audiència nombrosa. La rendabilitat de l'autogestió depenia directament d'aquest factor. La decissió de l'Assemblea fou el Born. Proposar-se d'obrir el Born per a la ciutat afegint-se al front de lluita ja iniciat pels veïns de la Rivera i altres organitzacions ciutadanes augmentava els estímuls per acomplir el projecte del Don Juan. Les primeres gestions a Governació feien preveure que les dificultats no serien, si més no, superiors a les habituals.

Una tarda qualsevol pels volts de les 4, saltavem o millor dit escalavem una de les tàpies del vell mercat. L'estat de l'interior era depriment. Runa arreu. L'espai però era extraordinari. I ho va ésser també veure com d'altres tàpies saltaven uns nois de 7 a 12 anys que s'acostaren i s'identificaren com la BANDA DEL BORNE. El cap de la banda ens explicà els perills de circular pel lloc, els claus que et podies clavar o trencar-te la cama o... Els hi comunicàrem quines intencions teniem i ens oferiren la seva col.laboració pel que fes falta.

GONZALO: Enlace es de gran ventaja; más no quiero que Tenorio del velo del desposorio le recorte la mortaja.

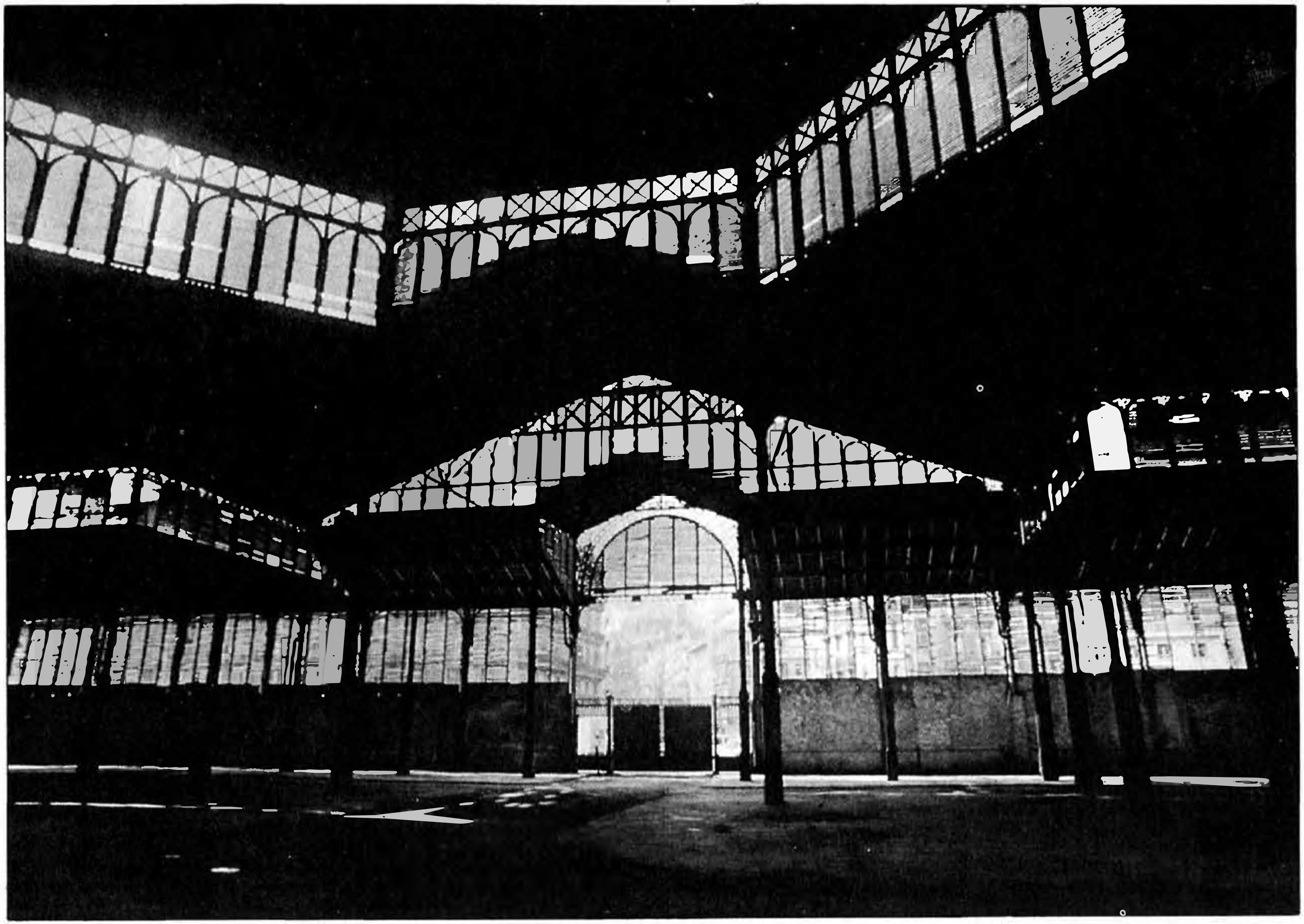

DIEGO: ¿La hostería del Laurel?

BUTTARELLI: En ella estáis, Caballero.

DIEGO: ¿Está en casa el hostelero?

BUTTARELLI: Estáis hablando con él.

El Tinent d'Alcalde havia dit que sí. Que en principi sí.

—Bueno, ya sabéis que deseo llegar a un acuerdo con el Sr. Alcalde y con la comisión gestora del Borne, pero debéis garantizar que la Asociación de Vecinos no se opondrá.

L'Associació de Veïns del barri Antic ja havia proposat la seva col.laboració. Concretament a la Comissió d'Urbanisme, ja que no existia comissió del Born. I no s'oposaven. Escèptics pel futur de la gestió ens explicaren els seus fracassos o millor dit ens parlaren d'un conseller. Ara bé, oposar-s'hi no s'hi oposarien. Varem explicar que no voliem la utilització permanent del Born, que el demanavem per tres dies, que no teniem cap intenció de convertir el Born en Municipal i que uniriem les seves reivindicacions al nostre acte.

I així, varem dir-li al Sr. Tinent d'Alcalde: **"La Asociación de Vecinos no se opone."**

Mentrestant parlavem amb en "Juanito": **"Tindreu totes les tarimes que tingui disponibles, però haureu de portar el permís corresponent de l'Ajuntament."** —Com sempre es necessitaven papers...

Es començaren a omplir papers, instàncies de tot tipus. Posar-hi "pólisses" i més "pólisses".

Com que no teniem ni un duro per propaganda, ni mitjans per aconseguir-ne, varem decidir fer dos cercaviles, un motoritzat i l'altre amb els mitjans que ens proporciona el propi cos.

A l'Assemblea ens arribaven els rumors de l'exterior, si ens haviem escindit, si no feiem l'espectacle, si... Cap diari anomenava les nostres sigles dues vegades seguides amb el mateix ordre. Tot era molt complicat.

L'Escenografia també ens plantetjava molts problemes. Un sol escenari? Dos? Tres? o Deu? Simplificavem els problemes tècnics o diversificavem l'espectacle?

TVE també vol filmar assaigos al mateix Born. S'acorda que l'entrevista sigui anònima: veu en off.

El Sr. Tinent d'Alcalde s'ha reunit amb la comissió gestora del Born. Ens explica que hi ha hagut molts problemes. Però que endavant! El Born s'ha acondicionat, és a dir que s'han tret les tàpies de les portes i hi han anat una colla d'escombriaires i l'han netejat. Ha quedat preciós. Llàstima dels vidres, llàstima dels ferros, llàstima de...

Ens han donat les claus del Born.

S'ha demanat a cada director que fes la llista de vestuari, d'atrezzo, el número de calçat que necessita cada actor...

N'hi ha que demanen tres taules, deu cadires, una bandera d'Espanya, la creu del "Valle de los Caídos", però continuem sense tenir-ne ni cinc. Finalment trobem una escala de pintor.

TVE ve a filmar i oblida la càmara. On es conecten els cables? On hi ha la presa de corrent? I el "jefe de la banda" es posa a funcionar. Es difícil fer entendre als de "la banda del Born" que no s'enfilin per les teulades, que és divertit, però també perillós.

Hem vist caure un llum d'uns cinc kg. des de 20 m. d'alçada. Després del soroll i la impressió intentem oblidar-ho.

Falten camions pel cercaviles. Una companya de la comissió d'entrepans ho resol. Conseguim el permís pel primer cercaviles, el motoritzat. L'altre ens el deneguen. Anem per despatxos i més despatxos, quantitats de secretàries passen inmutables per davant nostre. Ara a la tarda, ara al matí. Ens donen el permís pel de la tarda, però falta el permís de la policia. Finalment l'obtenim. Pel diumenge no hi ha res a fer.

Els camions estan preparats. Molts "Dons Juans", moltes "Doñas Ineses". Un DS19 obra la fila de camions, cotxes, motos... Es reciten els versos del Tenorio, es reparteix propaganda, es parla amb la gent. Ens canviem les robes i canviem els papers. Entrem per les botigues. La gent riu, es queda aturada, recull els plecs que repartim i penetren en la nostra festa. El Born es barreja ja amb el Tenorio, el Tenorio amb la ciutat i la ciutat amb els actors. En arribar al Born la gent està cansada. Però hem donat una imatge, una imatge que ens correspon. Davant de la "grisor" hem obert els ulls, ha sortit el crit, la cançó i en el cel ennuvolat de pluja i nit ha sortit el sol.

CENTELLAS: Ved, la gente que se entra.
AVELLANEDA: Como que está de este enlace curiosa Sevilla entera.

Demà s'han d'enganxar cartells. Ens desvestim. Ens arriben els cartells, encara no tenim el permís per les tarimes.

A canvi de publicitat ens havien ofert: il.luminar el Born per fora i per dintre, 500 focus màquines d'extendre confetti i bombolles, 50 bafles, un circuit interior de comunicació i un circuit tancat de video amb projecció simultània a dues pantalles i també la lluna dins d'un cove. Per ara sembla que el circuit tancat de video no podrà ser, que a Espanya no existeix la possibilitat de projecció a pantalla gran.

El Sr. Tinent d'Alcalde ens diu que un tècnic superior s'ha de fer responsable del Born. Hi ha dos informes desfavorables per a la seva utilització. Un efectuat per quatre arquitectes municipals i l'altre pel col.legi d'Arquitectes. Les raons eren bàsicament les mateixes: "El perill existeix i són imprescindibles unes obres mínimes". El pressupost de les quals ratlla les 250.000 ptes. No tenim res. Però el més important és el poc temps que hi ha per emprendre les obres i trobar aquella empresa amb capacitat i ganes per fer-ho. Els passos per aconseguir que el propi Ajuntament ho resolgués s'havien esgotat feia ja dies. A més, tampoc teniem el permís governatiu, ni les tarimes, ni s'havia començat a fer la instal.lació de llum, ni la del... I varem ajornar l'espectacle, en comptes del 13 i 14 es faria el 19, 20 i 21.

Es varen rectificar cartells, taquillatge, sortiren problemes amb alguns grups de música i tornàrem a sol.licitar permisos.

Per l'altre costat ens exigeixen un servei d'ordre interior i que alguna persona de la nostra Assemblea tingui la responsabilitat civil de l'acte. Es parla amb una escola de Karatekes i 24 d'ells accepten les condicions.

L'Associació de Veïns del barri antic proposa a l'ADTE una col.laboració a pactar conjuntament a nivell de comissions per aparèixer d'alguna manera l'espectacle.

Alumnes de l'Escola Massana s'ofereixen per a confeccionar màscares, disfresses etc., i montar un show a l'interior.

També diverses cases comercials s'interessen

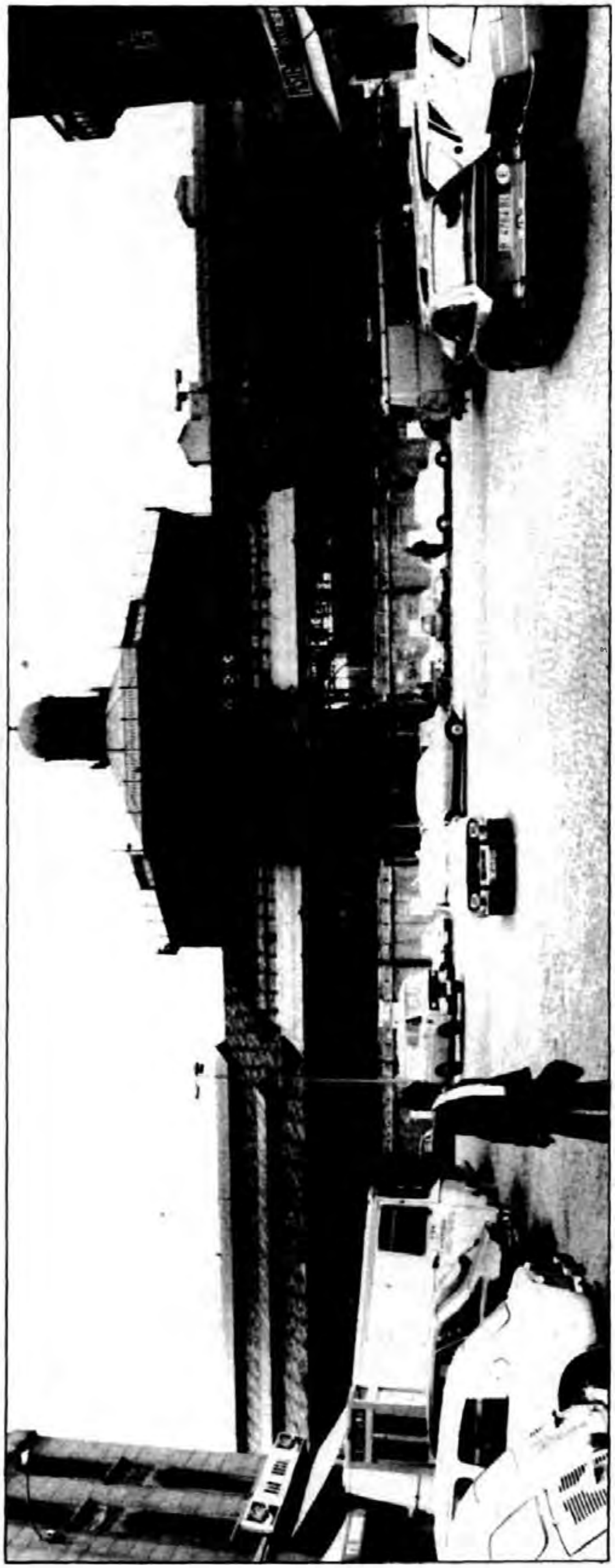

DON JUAN: Fijé, entre hostil y amatorio, en mi puerta este cartel: "Aquí está D. Juan Tenorio para quien quiera algo de él."

DON LUIS: Puse un cartel en París diciendo: "Aquí hay un D. Luis que vale, lo menos, dos."

per a col.laborar a canvi de publicitat. Però no aconseguim "containers" de serveis equipats amb lavabos i waters, ja que al local no hi ha les mínimes condicions higièniques.

La comissió de paradetes assegura 1000 entrepans diaris.

Amb tot, l'Assemblea manté el preu de 150 ptes., per entrada, i 6 hores d'espectacle.

Consultades unes quinze empreses que podien començar les obres, s'han excusat amb infinitat de raons. L'última, però, no s'ha negat; abans vol parlar amb Obres Públiques de l'Ajuntament i intentar resoldre la contradicció de que uns particulars i un arquitecte no municipal solicitin obres en un edifici municipal, contradicció que s'exten al fet de que l'ADTE hagués de finançar unes obres amb pressupost establert i aprovat per l'administració. Hem de reconèixer que dins d'un altre context polític, i seguint el curs normal, ni haguessim pogut fer les obres, ni el Born presentaria l'aspecte actual sense resoldre els contrasentits d'allò que anavem a fer. Firmàrem els papers entre l'empresa de "derribos" i nosaltres. Però fins passat el 12 no començaren les obres. Deu paletes estigueren treballant fins hores abans de començar l'espectacle. Tota teula o tot vidre esquerdat o mogut anaren a terra, tots els cables, llums o elements metàlics no estructurals que penjaven foren eliminats, es repassaren les conexions dels parallamps, es taparen forats del terra, es colocaren portes als lavabos... Es varen necessitar "containers", camions, grues. Un arquitecte de 50 kg. dedicava totes les tardes a repassar els punts dubtosos.

Tot això junt amb el muntatge de les primeres tarimes, les de festivals, que malgrat les promeses fetes ens eren insuficients. També hi havia les instal.lacions elèctriques i acústiques, i amb el muntatge de torres y plataformes pel control dels diversos escenaris.

—"Necessito un punt de llum per a la parada de té."

—"He pensat que el paper de fons, del meu acte, tingués un tó més clar."

—"Hem demanat les taquilles de la Pl. Catalunya?"

I intentavem resoldre els punts de llum, el tó clar del paper, i si no ens cedien les taquilles les llogariem. Però no donavem l'abast. S'ha de tenir en compte que tot el muntatge s'inicià amb aportacions personals. Vuit dies abans hi havia 40.000 ptes. I lletres, moltes lletres. Confiaven en el taquillatge. N'erem conscients de que si ens plovia un dia podia ser terrible.

Demanàrem ajut a la subunitat de neteja per a que vinguessin al Born, doncs la pols feia l'ambient irrespirable, i a l'òptica dels focus hi havia un dit de pols. S'obtingueren.

També demanarem valles municipals per a protegir escenaris y llocs conflictius. Això no ho varem aconseguir. Penjarem cortines i un diorama (metres i metres) i decorats. L'escala anava d'una mà a l'altra.

Posàrem vigilància nocturna. Va demostrar ser necessària doncs va tenir feina més d'una nit.

Ens faltaven escenaris i tinguerem de llogar tarimes i cadires. Per llogar-ho ens demanaven un dipòsit que era molt superior a les nostres possibilitats. Parlarem amb els Srs. Gerents de les empreses del ram i la resposta era sempre la mateixa, volien un dipòsit en efectiu. Passadissos, portes, telefonades, gestions personals de tot tipus, i quan ja es parlava de suspendre-ho tot es va trobar la persona que va fer possible que els camions amb les tarimes i les 5000 cadires comencessin a arribar al Born.

DON JUAN: Desde una princesa real a la hija de un pescador. ¡Oh! Ha recorrido mi amor toda la escala social.

DON LUIS: Sólo una os falta en justicia.
DON JUAN: ¿Me la podéis señalar?
DON LUIS: Sí, por cierto: una novicia que esté para profesar.

DIEGO: Sigue, pues con ciego afán en tu torpe frenesí más nunca vuelvas a mi, no te conozco. D. Juan.

Encara no teniem taules o creus trasparents, ni plafons suficients, faltava un tobogant i un gronxador. I el sofà? "—No es verdad paloma mía..." Els camions entraven i sortien a tota hora.

On s'ha d'instal.lar el bar? On deixem el vestuari? S'ha instal.lat il.luminació per a les zones de maquillatge? On serà l'entrada principal? Que ja venen entrades?

L'Associació de Veïns veia que s'obria el Born i volia intervenir-hi d'una manera més directa. —"Han arribat deu elements incontrolats de dreta o d'esquerra que volen boicotejar l'espectacle. Volen apoderar-se de la torre de control".

24 hores abans de començar l'espectacle es necessitaven 400 KW, la companyia només en cedeix 90 i per 70.000 ptes. Es demanà un transformador. I no. Es demanà un... I no. Es gestionà un generador. L'instal.làrem.

Feia dies que l'acústica ens portava de cap. De 40 micros d'ambient (?) de que es parlava al començament, només en disposavem de 2 i no es disposava de suficients equips de bafles, per sonoritzar tots els escenaris. Impossible resoldre-ho es parlà amb altres cases de fer un viatge a Londres, de 200.000 ptes., de... Per evitar torres dispersades o instal.lar l'acústica acceptàrem finalmente una instal.lació mòbil dalt d'un camió.

L'il.luminació tampòc corresponia al contracte inicial de 250 focus. Hi havia instal.lada menys d'una tercera part. Un escenari il.luminat amb llums de quars que substituiren a les màquines d'efectes especials. Així i tot quedà clar que en la darrera escena el confetti es tindria de tirar a ma i a sacs desde dalt de la cúpula. La nit anterior a l'estrena era el moment de l'assaig general. Engegaren el generador, quedaren instal.lats els micros i al cap de mitja hora la policia municipal ens advertí que acabessim desseguida. En 20 minuts havien tingut 28 telefonades dels veïns queixant-se del soroll. Els micros eren terriblement sensibles, al brugit del generador, de tal manera que l'amplificava i no sols feia pràcticament intel.ligible el text sinó que eixordava. Actors, directors, tècnis, públic... tothom intentava donar una sortida al problema. Es va dir de tot. Finalment es traslladà el generador més lluny. Faltava només un matí per a llogar la manguera elèctrica i fer les proves necessàries.

Ja portavem venudes unes 3000 entrades, no podiem suspendre.

El divendres al mati haguerem de falcar escenaris, fer la distribució de les paradetes, acabar les escenografies, resoldre el permís de la policia, el visat de "solidez, resistencia y seguridad del local y el carácter positivo de las instalaciones" al col.legi d'arquitectes que s'oposava a donar-lo per no haver-lo entregat en el plaç reglamentari. Però finalment hi hagué qui ho va resoldre —"Perquè els meus tres fills tenen les entrades ja comprades."

Mentres una màquina neteja carrers funcionava comançaren a arribar els de les paradetes.

Els de la Massana començaren a pintar les valles exteriors no ensorrades.

—Actors s'havia solucionat.

Apareixen els bombers, no així l'ambulància de la Creu Roja. Varem haver de demanar-la. S'apilonava tot allò que no servia. Lentament sortiren els automòbils que encara quedaven a l'interior. Quedava avisada la grua de 30 m. perquè apareixés a les 12'30 de la nit.

Es clavaven claus, es pintaven fustes, es tallaven tuls per a fer-ne vels, es repartien els braçals de color vert pels del servei d'ordre, els músics probaven els instruments. Els de dança prenien les mides de l'escenari.

Dos mesos i mig de l'ADTE estaven a punt. S'havia assajat en 12 locals diferents. Moltes assemblees quedaven enrera. Una gran força de treball s'havia canalitzat en un espectacle més gran del que haviem imaginat inicialment. Un fet irrepetible estava a punt de començar.

Malgrat totes les dificultats i totes les pressions sofertes, des de la torre de control podiem escoltar; —"Poc a poc que cadascú agafi una cadira, no correu, tenim molt temps, tots som molt febles..."

—"A l'escenari n.º 1 està a punt de començar l'espectacle."

Benvinguts al Born!!

Benvinguts al Born!!

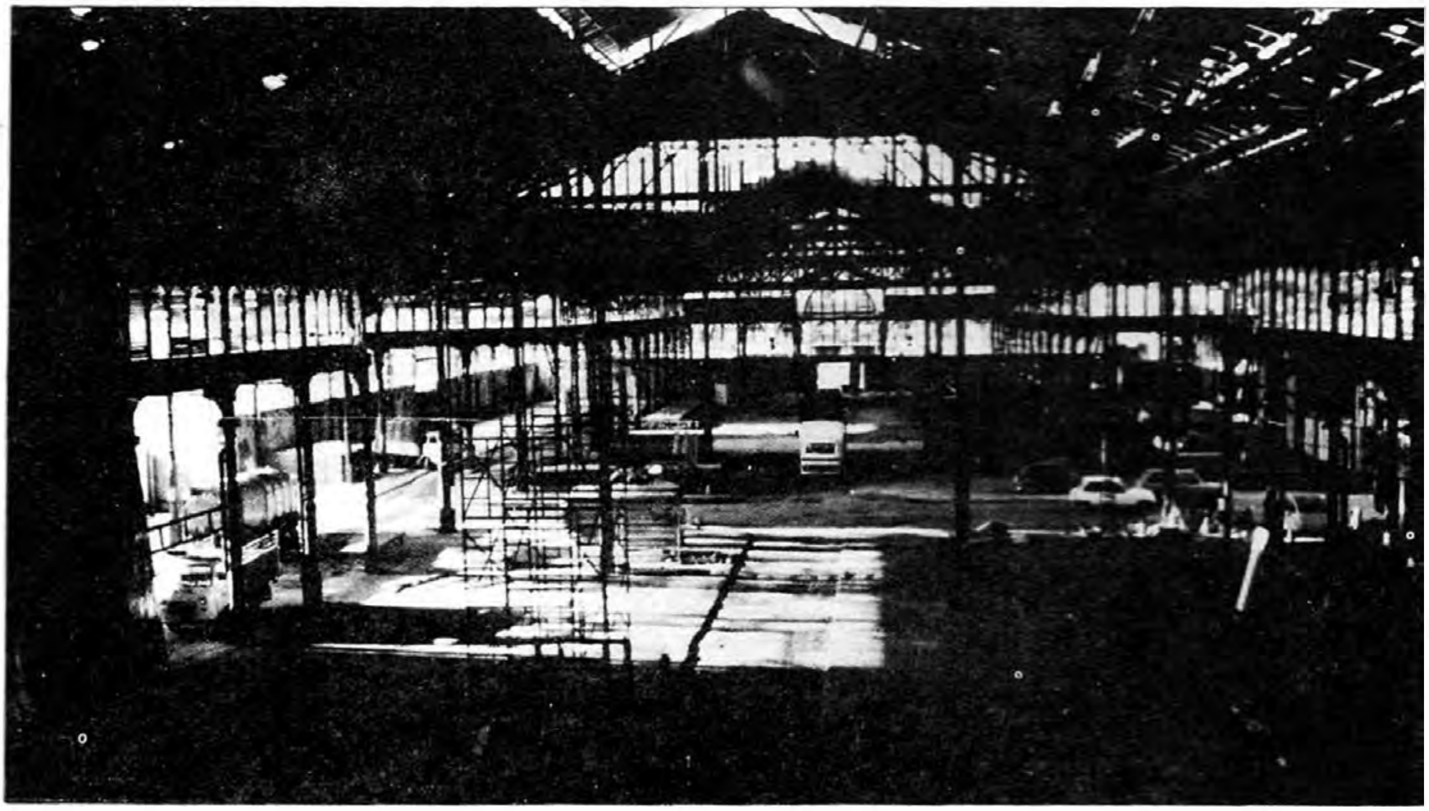

DON LUIS: ¡Oh! Y a fe que de D. Juan me amedrenta no el valor, mas la ventura. Parece que le asegura Satanás en cuanto intenta.

Inventari d'una festa civil
Mercat del Born, 19, 20 i 21 de Novembre

Bella Ciutat d'Ivori: escolta un pelegrí
de tos carrers i places. Del campanar del Pi
ragen set hores, fresques de l'aire del matí.
Guerau de Liost

Milers de persones, colorejades, apressades, s'abocaven a l'interior del vell mercat amb els ulls esbatanats a la recerca del somni.

Ningú els pogué deturar. Sobrepassaren les barreres del control d'entrada i no es tranquilitzaven fins que eren dins del claustre festiu on deambulava, ja donant tot tipus d'ordres i màgies, Don Juan, un gos de cecs i per molts anys.

DON JUAN: Mira Ciutti: a fuer de ronda tú, con varios de los míos por esa calle escurríos dando vuelta a la redonda.

POLICIA.- Parlar de la policia al Born és molt delicat. Limitem-nos a dir que la funció de la policia en els espectacles públics consisteix en impedir que s'alteri l'ordre públic. L'ordre públic per l'amo d'un local d'espectacle vol dir que la gent pagui l'entrada i no es formin merders a la porta que puguin impedir la normal entrada de gent i per tant de diners a la caixa. En el nostre cas, l'Assemblea de Treballadors de l'Espectacle erem els "amos" del local. Però no creieu que uns amos vulgars, uns capitalistes qualsevol, uns lladres, sinó que erem treballadors intentant dur a terme una pràctica autogestionària. L'autogestió en tant que pràctica de producció significava usar el nostre treball, capitalitzant-lo en la fabricació d'un espectacle, i fer-lo rendir a fi i efecte de recaptar fons per l'Assemblea i poder prosseguir la nostra tasca. La utopia de

regalar el producte del nostre treball perquè a la cantonada hi han companys que també regalen el seu i així tota la humanitat, està encara lluny (no massa lluny, no creieu). El fet és que ens belluguem en una estructura capitalista i que les transgressions del sistema només s'aconsegueixen amb la lluita permanent sobre les bases de la solidaritat de classe.

Nosaltres, treballadors de l'espectacle, no podem regalar el nostre treball en la mesura que hem de comprar el pa (pagant), els pèsols (pagant) i el cafè amb llet (pagant).

I perquè ens contes aquesta història avi Siset? Simple. Quan el Dissapte dia 20 les 15.000 persones que eren a la porta d'entrada en un acte de solidaritat enderrocaren les barreres i protagonitzaren la "colada" més solidària dels últims temps, la policia no va intervenir. Per què? Perquè no l'havíem demanada, ni la demanarem mai i si es descuiden... Però l'endemà, la policia va aparèixer, sense necessitat de que ningú l'avisés. Era diumenge, la gent s'aglomerà i començaren a cridar els que eren dintre: "que entrin els de fora!". Els de fora més aglomerats si cap. Ningú s'apropà a les taquilles. Tothom es volia colar com el dia abns. Aprofitant que tenien la gent apilotada, la Policia carregà. Un grup de l'Assemblea va anar a quiexar-se al cap de la patrulla dient-li que ens responsabilitzavem de qualsevol aglomeració i que obririem les portes. Resposta: "Están autorizados para dejar entrar sólo a seis mil". I nosaltres: 3.000 persones ja han entrat. Ens queden 3.000 entrades per vendre i aquí a fora deuen haver 3.000 persones. Ergo".

Resultats: La tensió que es creà fou molt forta. Nosaltres, sentint els crits de **"que entrin els de fora i l'assemblea és una estafa"**, a les guixetes la gent preguntant inocentment" **"¿quan obrireu les portes,** piquets incitant a la gent dient-los-hi **no els hi compreu entrades que aquests estan en contra la l'Assemblea de Catalunya**, i tres mil entrades per vendre". ¿Qué haser?

a) Sabia la gent que el Tenorio del Born era un espectacle autogestionari en el que 120 persones hi tenien compromès el treball de dos mesos i la possibilitat de funcionar amb els beneficis autogestionàriament en el futur? Resposta:?

b) La mateixa gent que va corejar "el Born és nostre" amb tota la raó del món, varen cridar que **entrin els de fora** amb la mateixa raó del món? o es que fer-ho allí era un acte revolucionari més fort que fer-ho al cinema Coliseum per exemple, o al restaurant X o a la Enher amb el rebut a la mà, o a un recital de Sisa al Zeleste, o de Raimon al Palau d'Esports?

Per aquest fet, nosaltres en els dies 20 i 21 varem deixar de vendre 6.000 localitats i això significaren pèrdues. No recuperariem les hores de treball invertides en aconseguir que el Born sigui nostre, perquè si destribilisqui tothom, a rebote a rebote fascista el que no bote, coño coño coño Dolores a Logroño i llums i grues i espectacle, i etc. El públic no va col.laborar en l'autogestió dels treballadors de l'Espectacle. Ningú dels que es varen "colar" va preguntar a qui tenia que donar les 150 peles.

Hem encapçalat aquest apartat amb el títol: policia. Més que res per explicar que nosaltres no necessitem la repressió i que si no ens hem entès solidàriament aquesta vegada, la pròxima ja ens farem entendre com sigui. No estem disposats a ésser explotats per nosaltres mateixos i sense benefici.

¡Dissolució cossos repressius!

¡Solidaritat entre la classe treballadora!

TORRE DE CONTROL.- En mig de la immensa platea, damunt de l'antic quiosc **"la verdad"** com centre d'una gegantina tela d'aranya estava com bèstia a l'aguait la torre de control. Què es controlava des de la torre? Tot i res. Tot el que feia referència a l'electricitat, els ferits, els rebuts, els quexaires, les "vibrasiones", la calça, el sidral i en fi tota la infraestructura d'un macroespectacle. A la dita torre, la cafiaspirina anava a dojo. Els speakers que per moments semblaven predicadors d'exercicis espirituals varen usar de tot tipus de frases convincents per evitar l'estampida. Frases com: "no correu que sóm molt febles", "Vegileu les tarimes, podem caure i prendreu mal", "el Born és

nostre", "Angels Funoll, la seva germana gran l'espera a Torre de control", etc., etc., etc. A dalt del quiosc **la verdad** hi varen pujar tota mena de personatges. Personatges que havien perdut algú o quelcom; a destacar les 43 persones que havien perdut la cartera i 23 els esquemes mentals. La gent de l'organització, es barallava amb una freqüència de 23 minuts i es reconciliaven cada 40. Servilux, l'empresa encarregada del so i la llum, va fer dos "chantages" a la ADTE: l'un el dissabte i l'altre el diumenge. Si no els hi pagaven al comptat la xifres del contracte signat feia dos dies, no conectaven la llum, per a començar l'espectacle. Més coses que varen passar. Un tall de fluid elèctric motivat per una avaria en una de les mangueres elèctriques. Turistes que prenien la torre per un palco del Liceu. Total...

ZONES CÒSMIQUES.- Entenem per zones còsmiques aquelles zones del Born d'un àrea de 10 m² i que en un nombre de 20 estaven habitades per espectadors que no es decidien entre marxar, quedar-se, quedar-se i participar o elucubrar en silenci. Inicialment en aquestes zones hi arribava un indecís, el qual iniciava una pràxis del desconcert, pràxis que s'evidenciava en postures externes ostentoses. L'individuu actuava de reclam pels demés de la seva espècie i quan eren molts intercaviaven opinions i es convidaven a fumar. Rarament es desplaçaven i quan ho feien, era per conquerir un altra zona còsmica. Eren tot un espectacle. A la zones còsmiques van néixer grans amistats.

EL FRED.- Feia molt de fred. Aquest monstre va desencadenar les ires biològiques del neuròtic organitzatiu que ja s'havia fet notar a les taquilles, el qual volia un micròfon per explicar uns exercicis gimnàstics per solventar el problema. Al marge de tot, la gent prenia les seves mides per a vèncer el fred: rom, morrejades, moscatell, vi, arrambades, crits i abrics. Temperatura global i oficial: 6.º. Va caure mitja hora d'aigua-neu.

TAQUILLES.- Els pobres assembleistes que els hi tocà el mort de les taquilles treballaren com "taquilleros", aguantant un per un els compradors d'entrades, raça humana minoritària i exigent. Curiosament les taquilles es van trobar en el mateix lloc que havien sigut col.locades. Ni un pam més amunt, ni un més avall. Les anècdotes succeïdes a l'entorn de les petites casetes són suculentes: Un vellet de 75 anys va demanar 20 entrades, un piquet de joves incitaven els compradors a abstenir-se car, segons ells, l'ADTE està en contra de l'A. d C., un antic descarregador del Born explicant e tres quarts d'hora a la taquillera Marta el Born-Secret, moltes nenes preguntant el preu d'una entrada pel Serrat als barris, nois inquirint el nombr d'entrades que mancaven per vendre a fi i efect de calcular l'hora que deixariem entrar de fran gent que preguntava les entrades venudes a fi efecte de calcular els guanys que feia l'ADTE, e lligadors de sempre (un 5 %), els amics demana entrades gratis, la senyora Pauleta, i el neuròtic q en pla organitzador criticava que les taquilles r s'haguessin instal.lat al Salón Víctor Pradera.

MÚSICS.- Oriol Tranvia, Pau Riba, Micky Spum Misterios al Descubierto, Cosas del Momento, l Propiedad es un robo, Esqueixada Sniff, Born Carretera i Manta, Blay Tritono, Orquestra la Fi resta, Orquestra Plateria, Ramon Munts, Rafael S birachs, Secta Sònica, Rondalla de la costa, i Bal Contemporani de Barcelona.

¡Bah! Pobre garza enjaulada dentro de la jaula nacida. ¿Qué sabe ella si hay más vida y más aire en que volar?

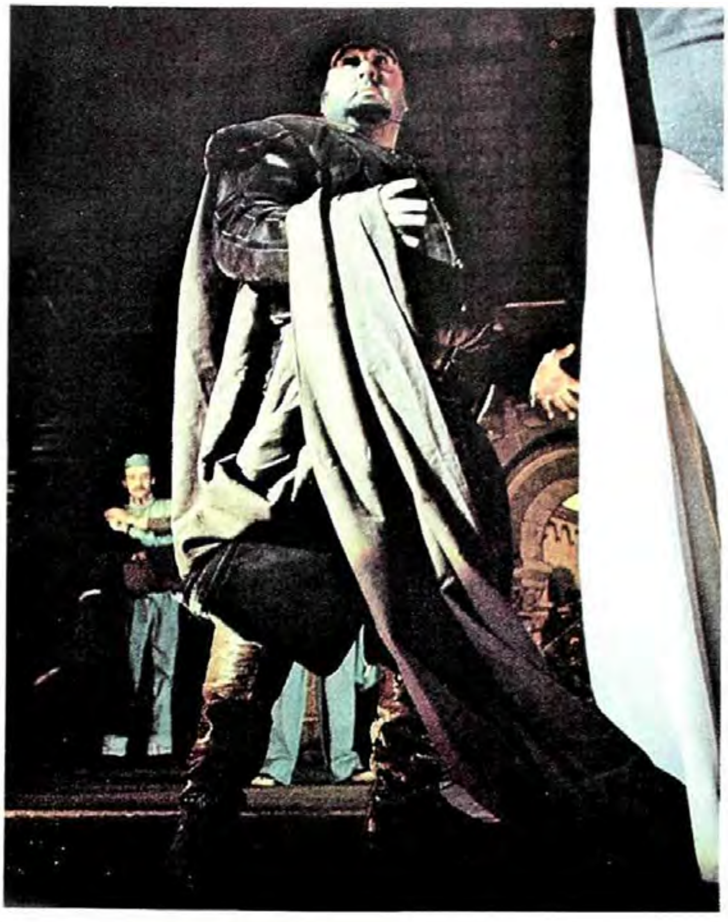

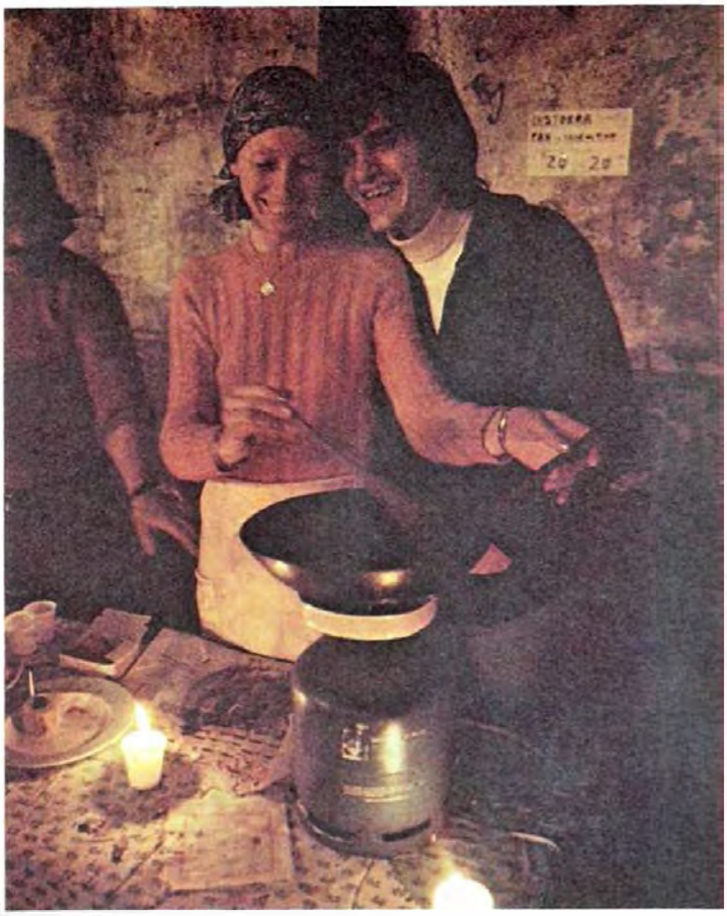

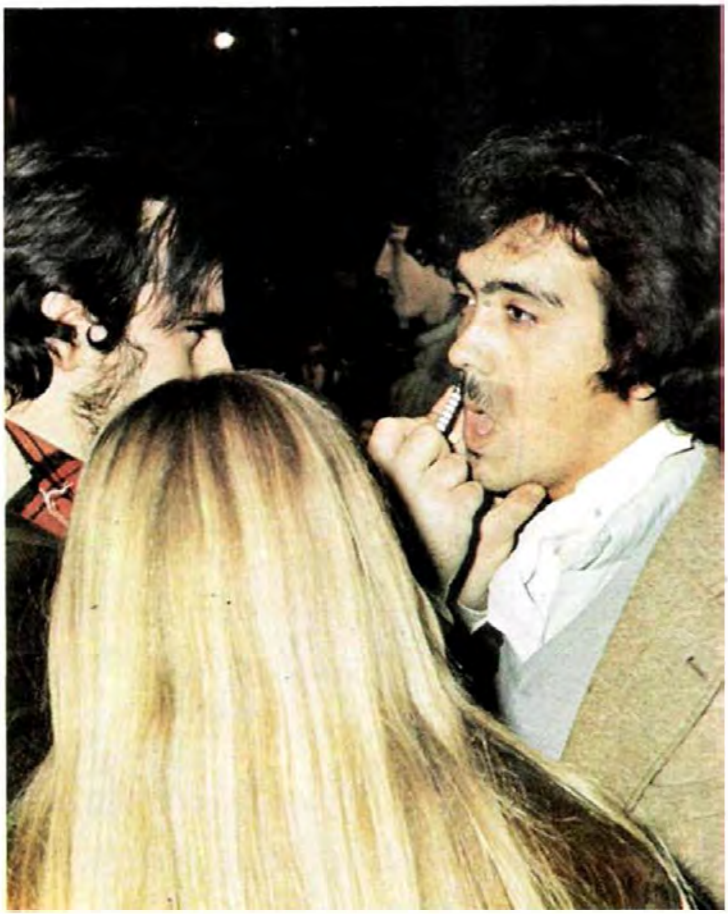

DON JUAN: Poco es el centro de un claustro. ¡Al mismo infierno bajara, y a estocadas la arrancara de los brazos de Satán!

LA POLS.- Tants anys tancat, el Born ha acumulat un capital considerable de rates, vidres trencats, teules esquerdades pel vent, òxid i pols (polvo). A grosso modo direm que de pols al Born n'hi havia... molta. El color de la pols del Born era gris tirant a metàl.lic. L'ADTE, conscient del perill que significava l'estat de runa en que es troba el vell mercat, va encarregar una passada de paletes pel sostre. Aquests paletes treien tota teula o vidre sospitosos. Les rates varen boicotejar l'acte negant-se a treure la pols que elles havien fomentat amb les orgies. Val a dir que l'ADTE va intentar pactar amb les rates des del primer moment conscient de que elles com usufructuàries del Born es merexien una compensació econòmica. El radicalisme de les rates va fer impossible qualsevol pacte doncs exigien un 2 % de la recaptació global, així com un inventari de la pols abans de començar l'espectacle i que un cop acabat aquest hi hauria d'haver la mateixa quantitat. Trobant-se l'ADTE en deute amb les rates del Born, demanen a tots els espectadors que com record de la diada, o involuntàriament, s'endugueren pols a casa seva, camuflada al nas, o als folros, o als cabells, la tornin o paguin l'import corresponent.

PORTA D'ENTRADA.- Aquí, fent ús de l'autocrítica direm que el neuròtic organitzatiu que ja atacà les taquilles i el fred, tenia raó. La porta d'entrada era insuficient per la quantitat de gent que va venir.

L'amplada de la porta és de 8 mt. disposant-se una estructura de ferro que fes que la gent hagués d'entrar d'un en un, per dos carrerons. Tenim doncs que en un minut entraven 60 persones. Per que ho fessin les 6.000 previstes calia 1 hora 45. No se sap com però el divendres varen entrar unes 3.000 sense problemes. Però es va desbordar el control el dissabte i el diumenge. El dissabte s'acumularen a la porta d'entrada 10.000 persones que pressionaven l'estructura de ferro central posant en perill la gent del servei d'ordre. Finalment es tregué del mig l'estructura de ferro i la gent entrà en riuada, els qui tenien entrada i els qui no. El diumenge va ser diferent. Ens varen obligar a obrir les portes (tal i com s'explica al capítol POLICIA).

DON JUAN (riéndose): Con oro nada hay que falle, Ciutti, ya sabes mi intento: a las nueve, en el convento; a las diez en esta calle.

CLEPTOMANIA I OBJECTES PERDUTS.- A control van arribar unes 15 carteres, tres jocs de claus, un llibre d'idiomes (3.er curs de rus), quatre bosses de mà, cinc ulleres de sol, tres de graduades, 10 carnets d'identitat. Aquests objectes perduts varen

ser reclamats només en un 50 % dels casos a pesar de que pels micròfons a'anunciaven regularment. La resta es va guardar en un armari de la torre i el dilluns va ser forçat el moble i desaparegueren. Molta gent va ser robada. Gent de l'ADTE que tenien la roba als vestuaris els hi "mangaren" abrics, diners, un cassette, etc. Com en el congrés eucarístic, els carteristes van fer l'agost.

DOÑA INES: No sé qué tengo. ¡Ay de mí! Que en tumultuoso tropel mil encontradas ideas me combaten a la vez.

SERVEI D'ORDRE.- Què ordenava la gent del servei d'ordre?. Ordenaven les portes d'entrada, les portes de sortida, les trampilles, els escaladors de torres elèctriques, els enfonsadors oficials de tarimes, la recollida de beguts, ferits, vidres, bombes incendiàries, kilowatts escapats, puntades, insults... El configuraven 30 joves esportius amb un cap que els dirigia. Entre ells, tres o quatre xinesos coneixedors de noble art del karate. No van usar d'aquest art i en general no s'enfrentaren amb els problemes greus que tothom sospitava es produirien el dia 20-N.

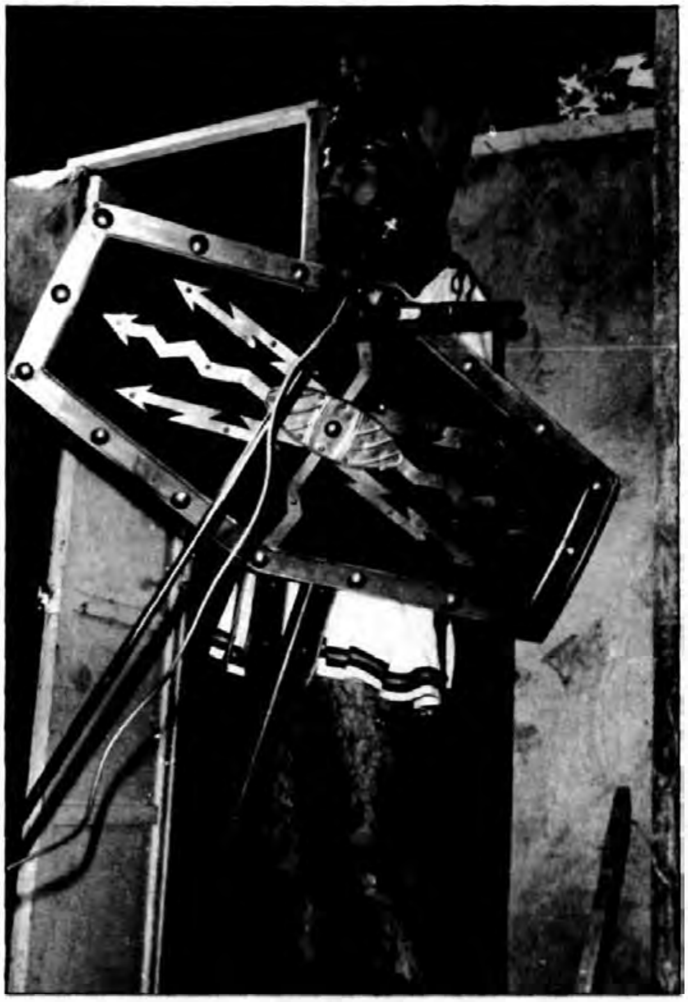

URINARIS.- Qui no ha sentit si més no un cop a la vida, la imperiosa necessitat d'anar a pixar? Qui embogit per la falera del cagar no hagués donat l'ànima al diable per un troç de paper? i finalment, qui enfollit per la beguda o l'opi no s'ha desprès de la fatigosa carrega a la llum pública? Com diria nostre senyor, el que estingui net de culpa que llenci la primera pedra, ni que sigui de ronyó. Al Born fer una feina era complexe. Ho era pels vergonyosos, doncs als dos sanctuaris que allí hi ha-

DOÑA INES: No sé qué fascinación en mi sentidos ejerce, que siempre hacia él se me tuerce la mente y el corazón. Y aquí, y en el oratorio y en todas partes advierto que el pensamiento divierto con la imagen de Tenorio.

vien, sempre s'hi estava acompanyat. Ho era pels exhibicionistes doncs ningú feia cas del què tenia al costat. Ho era pels heterosexuals, doncs no s'especificava si ''señoras'' o ''caballeros''. Ho era pels cumplidors doncs no hi havia senyora dels lavabos per recollir la propina. Ho era pels polits, doncs en certs racons hi havia un pam de merda i pixum. Però no ho era de complexe pels qui sentien i necessitaven fer urgentment el que l'organisme (meravella de precisió) els hi demanava. Caga el rei i caga el papa, de cagar ningú s'escapa. Anècdota: Una senyora, mare d'una membre de l'ADTE, ajupida feia, quan un grapat de joves es colaben per l'obertura superior del WC. Sense adonar-se que la dona hi era n'hi van caure un parell al damunt. Xiscles, brutícia i jungla.

Anècdota 2. Un guàrdia orinava de cara a la paret. Un tio es colava per l'obertura abans mencionada. El guàrdia gira sobre si mateix i l'amenaçà amb el membre, bo i dient-li: ''Que te meo, que te meo!''.

Anècdota 3. Un xicot salta per l'obertura de sempre i cau sobre tou al temps que exclama: ''Merde!'' (voilà!)

CADIRES.- De les 5.000 cadires que varem llogar, 300 restaren mortes per terra mutilades, estripades, violades, esmicolades. Cada dia de l'espectacle la gent de l'ADTE les recollia, les seleccionava i les col.locava a la cadiroteca, que com ja sabeu els qui hi vareu ser, estava a ma dreta segons s'entra. Reflexionant, quants culs de tota mena consultaren la cadiroteca, i quants peus. Des d'aqui fem un prec a tots aquells que s'endugueren a casa cadires prestades. Que les tornin. Que una cadira és cultura. I a la cultura hi tenim dret tots.

PARADETES.- La festa del Born ho va ser també pel petit comerç de casa nostra. Gent autònoma (a excepció de la Pepsi de la qual ja en parlarem més endavant) que va nodrir i amamantar en els tres dies la població borniana. Una intendència constituïda per paradetes de: entrepans (botifarra, pernil, formatge, etc...) rom, te amb rom, tes aromàtics, herbes (poniol, marialluisa, camamilla, etc...), llet amb llimona i canyella, coques (de pinyons) vi, amb mel, cigars, ''carajillos'', conyac, cafè, joies, ''ajosblancos'', propagandes, ous dusos rosquilles, cremats, miniatures de ceràmica, endevinadors del futur, castanyes, moscatell, maquillatges, posters de la CNT, posters del Durruti vestits (camises, bruses, calces, etc) sangria, merda a manta, posters Picarol (los mejores), revenda d'objectes robats, etc... En total 180 metres linials de comerç.

DOÑA INES (lee): "Doña Inés del alma mía." ¡Virgen Santa! ¡Qué principio!

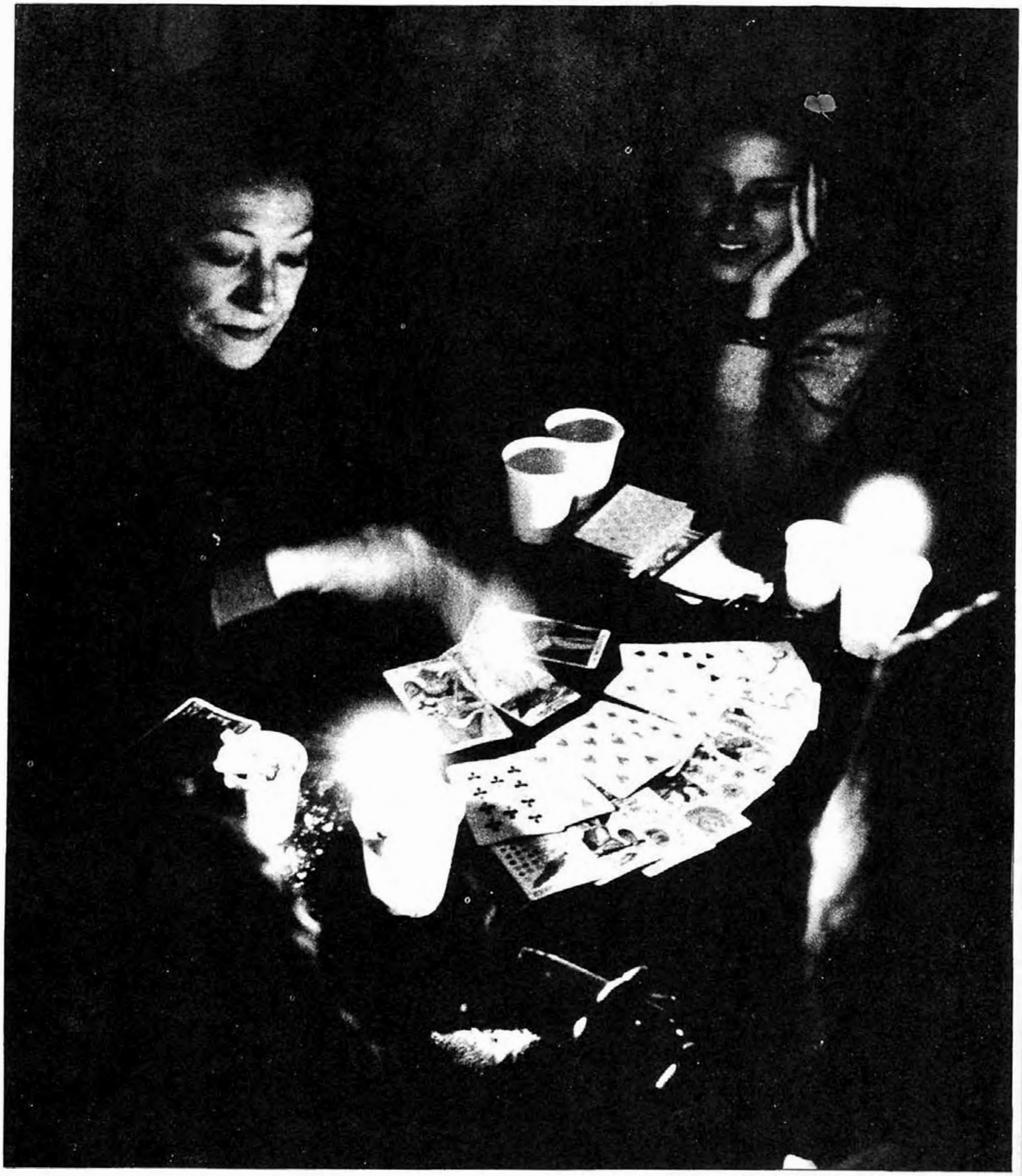

DOÑA INES (lee): "...Y si odias esa clausura que ser tu sepulcro debe, manda, que a todo se atreve, por tu hermosura Don Juan."

DON JUAN: ¡Ah! ¿No es cierto angel de amor, que en esta apartada orilla, más pura la luna brilla y se respira mejor?

POLITICAM.- Després dels 40 anys els nostres polítics cerquen el bany reconfortant de la massa, l'escuma nutritiva de les **gernacions** al natural. El Born que els dies 19, 20 i 21 va ésser punt d'encontre de ciutadans trempaires, actuà de pastís per a les mosques ideològiques. Però anem per feina, diguem noms. Bé. El primer en arribar fou el conegut demòcrata (de toda la vida) Justafré Pinyol, el qual en veure el mullader plegà veles i en companyia de sa augusta esposa Na Togores de Pinyol intentaren fugir precipitadament sense aconsseguir-ho, donat que la única porta de sortida era simultàniament la única porta d'entrada, resultant el balanç de les forces en conflicte òbviament desequilibrat: 6.000 que entraven i dos que sortien. El matrimoni Pinyol fou atès de contussions lleus pel doctor Berruga del P.S.C. (ex-reagrupament). Més endavant feren acte de presència al mercat: Marcelí Camatx, George Carbonel, George Puchol, Don Francisco Veintene (ex-rip), Marx Aureli Capmany, Santiago Urina, Badella amb Suc, Marquesos de l'Ensaiman, Comptes de Grimm, l'Abad de Montserrat i Sra, l'Abad de Santillan, l'AAD i Sra, el General Motors, anarcos en general, comparsas libertarios, cabesudos del psuc, coro negro, sangre i sudor (yo soy un pobre trabajador (al estribillo).

ACTORS.- **Nombre d'actors: 80. Tasca a fer:** cel.lebració de la festa entorn el mite de D. Juan i del retorn del Born. **Mètode:** L'autogestió. **Feina:** Dos mesos de treball intensiu. **Finalitat immediata:** recaptar fons per a l'A.D.T.E. **Mòbil ideològic:** Una resposta a la crisi del sector a través d'una acció solidària en el treball col.lectiu.

DON JUAN: No es, Doña Inés, Satanás quien pone ese amor en mi; es Dios, que quiere por ti ganarme para El, quizá.

PORRAMEN.- En veure l'efecte del porro en el comportament general de l'home bornià, alcem la llança i la trenquem en favor de la legalització del "porramen" a l'Estat Espanyol. Proposem a títol de prova democràtica un referèndum sobre aquesta questió, de si sí o si no el porro és el millor.

VESTUARI.- En un dels escaires del Born (com sempre al fons a mà dreta) camuflat per unes cortines color pared, el vestuari bullia amb gent que mutaven a intervals la seva aparença: hom entrava fet un senyor i en sortia fet una tifa (cara bruta de creasiones "vichysoise de luxe", pestanyes, arracades, pigues, sastreria de la Srta Peris, sandàlies del pescador Bal de Poire, espases, bastos, copes, oros, glamour a dojo, fimosis i mesalles). L'ordre intern d'aquella barraca, l'aconseguir crear el ma-

GONZALO: Tú has robado a mi hija Inés de su convento, y yo vengo por tu vida o por mi bien.

niàtic organitzatiu, a qui se li encarregà tal comanda a fi i efecte de que no emprenyés més. El neuròtic ordenà l'espai en compartiments estancs o expendeduries, numerats de l'1 al 7, corresponents a cadascun dels actes del Tenorio. A cada compartiment el nombre exacte de sabatetes, de punyalets, faixes, turbants i barretines. Val a dir que a l'hora de la veritat ningú s'hi veia de cap ull i els actors hagueren de sortir a escena vestits com varen poder. Encara sort que l'ADTE no va fer cas del neuròtic, refusant la proposta que aquest va fer de que amb tres metres de folro i quatre penjarolls cada comediant podia fer-se a casa seva un vestidet ben guapo i ajustat de preu.

ELS VEÏNS.- En ordre d'importància els principals veïns de l'ADTE foren els nois de la **BANDA DEL BORNE.** La composen un grup de xicots de 7 a 12 anys els quals en els darrers temps han sigut els usuaris del Born. Des del primer dia ajudaren en les diferents tasques que sorgien. El seu local social (damunt del quiosc de **la verdad**) fou desmantellat per a instal.lar-hi la torre de control. Un cop acabat l'espectacle del Tenorio va ser reconstruit per que la Banda pogués seguir fent-ne ús.

Al segon lloc de la llista de veïns importants hi col.loquem la població del barri de la Ribera. Es comportaren afectuosament amb els assembleistes i col.laboradors del Tenorio, doncs entengueren la importància del que allí es produïa: l'apertura d'un espai que els hi pertanyia.

Els tercers en importància foren la gent de l'Associació de Veïns. La seva participació fou paral.lela a l'organització de l'espectacle. Els quarts veïns importants són els comerciants de l'entorn que, mentre veien omplir-se els seus comerços i amb l'escuradents a l'orella, recitaven una cançoneta plena de felicitacions i amb l'àcompanyament rítmic del dringar joiós de les monedes farcint el calaix.

Els darrers veïns, i els més obtusos, foren un grup de tendència reformista (ex-esquerra) els quals subvaloraren l'autogestió dels treballadors de l'espectacle, boicotejant l'acte del Born amb crit i slogans de la calanya: ''ADTE, feixistes-anarquistes!'' (?).

MÀQUINES.- De fer bombolles, de fer fum, grua immensa (ploma de 30 mt), cassette, micros, focus, canons, torres metal.liques, amplificadors, encenedors, cervells, auriculars, cames ortopèdiques, dues cadires de rodes, tisores, pròtesis (dentals, anals, vaginals, oculars, etc) tubogan, cafeteres, gronxadors, ganivets, pistoles, soldadors, grapadores, camions, cotxes, bolígrafs, maquinacions, taula de mescla, maletes, màquines d'escriure, màquines d'afaitar, estufa, consoladors, i maquinetes de fer punxa.

AUTOGESTIÓ.- **"L'emancipació de la classe treballadora serà obra de la classe treballadora o no serà"**

NEURÒTIC ORGANITZATIU.- Al tercer dia d'intentar organitzar una munió de coses sense aconseguir-ho, el neuròtic organitzatiu s'adonà que durant els tres dies del Born el seu concurs científic era inútil, car l'autogestió omplia amb la seva dinàmica autònoma l'ordre i el concert de la burocratització. Per tant, rabiós, tregué de la cartera el seu carnet polític i l'estripà enfurismat. Decidit a canviar de vida, plè d'arrepentiment pel seu tèrbol passat esquemátic i sectari s'adreça a un grup de treballadors de l'ADTE que estaven recollint les cadires i ordenat-les, dient-els-hi: ''Companys, vull ser dels vostres, però hem sembla que les cadires no s'han de recollir de tres en tres, si ho fessiu de quatre en quatre i entre dos, agafant-les.....

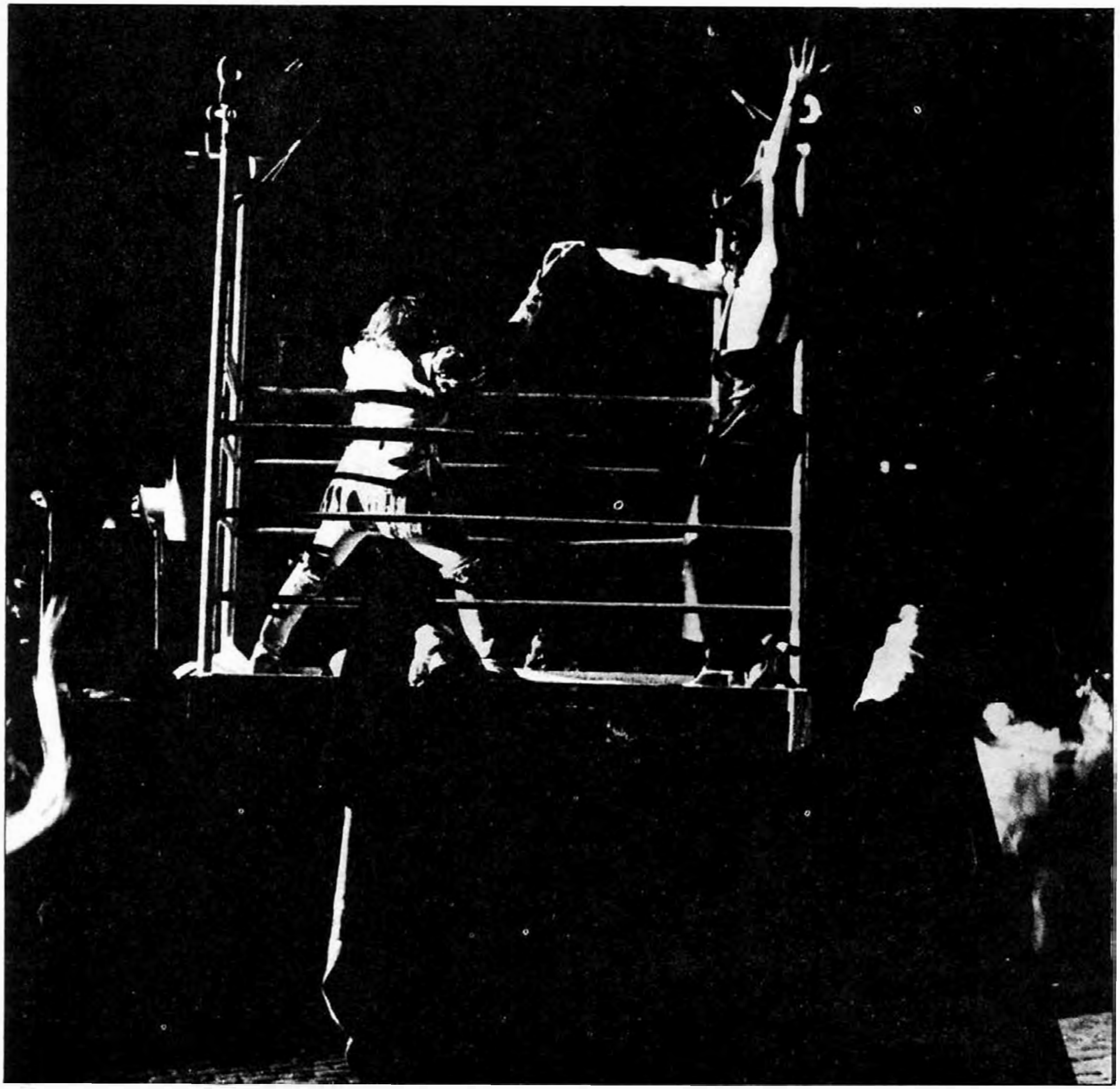

DON JUAN: Llamé al cielo y no me oyó; y pues sus puertas me cierra, de mis pasos en la tierra responda el cielo, y no yo.

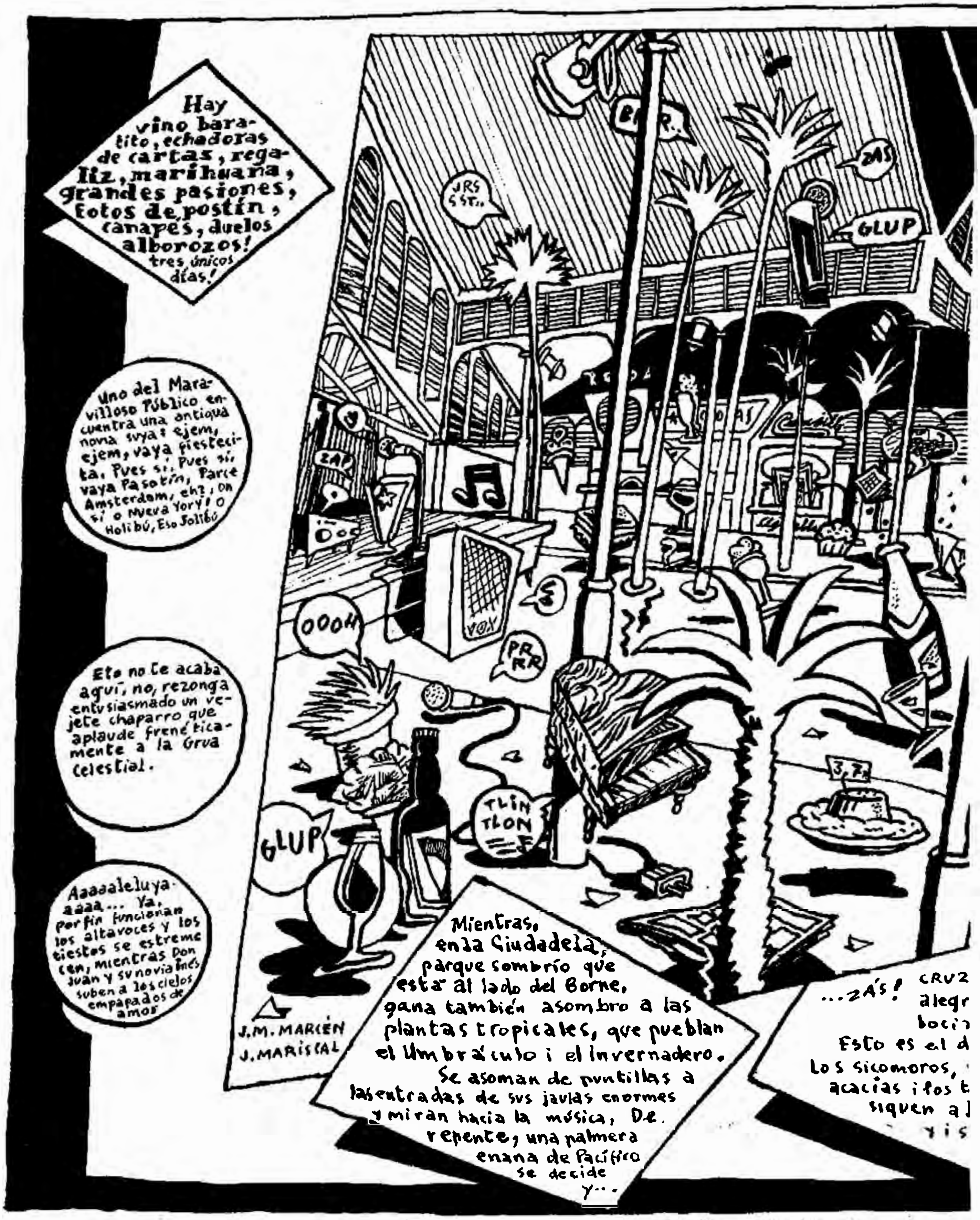
Hay vino baratito, echadoras de cartas, regaliz, marihuana, grandes pasiones, fotos de postín, canapés, duelos alborozos! tres únicos días!
Uno del Maravilloso Público encuentra una antigua novia suya: ejem, ejem, vaya fiestecita. Pues sí. Pues sí, Parce vaya Pasotín, Amsterdam, eh?, Oh sí o Nueva York! O Holibú, Eso Jolibú
BRRR.
JRS SST..
ZAS
GLUP
ZAP
OOOH
PRRR
VOX
Eto no te acaba aquí, no, rezonga entusiasmado un vejete chaparro que aplaude frenéticamente a la Grúa Celestial.
Aaaaaleluyaaaaa... Ya, por fin funcionan los altavoces y los tiestos se estremecen, mientras Don Juan y su novia Inés suben a los cielos empapados de amor
GLUP
TLIN TLON
3,7
J.M. MARCÉN
J. MARISCAL
Mientras, en la Ciudadela, parque sombrío que está al lado del Borne, gana también asombro a las plantas tropicales, que pueblan el Umbráculo i el Invernadero. Se asoman de puntillas a las entradas de sus jaulas enormes y miran hacia la música. De repente, una palmera enana de Pacífico se decide y...
...ZAS!
CRUZ alegr boci Esto es el d Los sicomoros, acacias i los t siguen a y is

OH!
TEK LCR
BRRR!
MM MMM...
H?
FFRST. VVSST
EJEM!
a la calle, sorteando
emente cuatro alegres
nazos mosqueaos,
esbarajuste oiga!
Los caztus, las
iestos de geraneo
la palmera enana
e van nalla
al Born.
EL BORN
(y la Ciudadela, y
la calle Comercio y las
Plazas y las casas rotas,
y las sin romper y el
cuartel y los chiringuitos
y las rambletas, y las
pastelerías, y los autobu-
ses y lo demás) per
AL POBLE!
el que paga, manda.

Don Juan versus el carnaval

El teatre és en els seus origens, la representació del mite, la ritualització de la seva existència hipotètica, un mode d'escriptura col.lectiu.

El poder ha utilitzat sempre aquesta necessitat de rites, manipulant els mites per canalitzar els seus interessos contra els de la majoria: els mecenes d'Esquil, l'església catòlica, la burgesia. El mite s'interposa o s'imposa a la festa, a la celebració. Aquesta té un sentit positiu quan aproximava l'home a la col.lectivitat i la col.lectivitat a la natura. Celebració en el trànsit de les estacions, perquè el treball recuperi el seu sentit i sigui el reflexe de les possibilitats de l'home. Celebracions necessàries perquè són vitals: l'encontre dels sexes, d'allò que és heterogeni.

Per això necessitavem un espai públic o que pogués començar a ser-ho; per això el Born, per que fós guanyat per al carnaval.

Per això la norma, que porta sabres i domassos de Don Juan, amagada sota una entendridora disfressa de venedor de "iguales" no hi va voler veure, perquè no se'l van voler mirar ni mirar-li. Va ser la mort efímera de l'exhibicionista, que en un ària pòstuma intentava fanfarronejar amb els seus coneixements geomètrics i amb perspicaços deliris es demanava perquè hi havia tant de rock i tan poc teatre. Morts, tradició, ritual, imatges. Des d'el Don Juan fent arpegis a la mandolina i entonant canzonettes de Mozart, fins a Jimmy Hendrix representant un coit amb la seva guitarra a Monterrey, hi ha una complaença accelerada de la música envers el teatre, que comporta un desbloqueix gairebé artaudià que cal no menysprear. Però el Don Juan encara quedarà aquí, fent zig-zag amb la foscor, tot aresta i ploma, agressió i fatxenda. Necessitat de lluir el fal.lus per por de perdre'l. Saló on fimbren cent espadatxins guardians de miralls, confirmant la seva imatge. El mite perviu i hem d'anar a rebre'l per fer callar el cant del Tenorio: cuán gritan esos malditos; mentre reinventem la carícia perduda, el llibertí escriu: pero mal rayo me parta si en concluyendo esta carta, no pagan caros sus gritos i nosaltres, màscares, estudiants i poble amb teies i músiques, passem per la porta del fons cap al goig.

L'herència mítica occidental recolzada, al llarg del temps en el mascle, de Teseu a Don Juan, en el posseïdor del fal.lus. El mite, paradigma del privilegi de l'heroi del cabdill, de la competència al voltant del fal.lus. Queda avui un vestigi de festes rutinitzades al voltant de la llar, als menjadors familiars, on d'un any per l'altre percibim el pas de temps com a negació de la vida, en la presència d'un silló buit que presàgia la irrupció a la cambra de qualsevol convidat de pedra amb bigudís, pantufles i algun que altre cuc, que vingui a veure la televisió.

El lloc de la dita menestral i connotativa: per Nadal cada ovella al seu corral, diriem com Rimbaud: quan anirem més enllà de les platges i les montanyes a saludar el neixement del treball, la nova sabiesa, la fugida dels tirans i dels dimonis, el final de la superstició, per adorar —els primers!— el nadal a la terra?

Perquè, dons, el Don Juan al Born? Es obvi: per tal d'evidenciar la necesitat d'utilitzar el teatre com l'únic mitjà de comunicació directa que ens queda en el temps del "mass media" i retrobar aquest sentit de celebració col.lectiva, possibilitant el desmembrament d'un dels mites occidentals que més ha condicionat el nostre comportament sexual i també, i aqui intervenen factors específics del teatre: l'atzar, l'irrepetible, l'efímer, per tal d'angoixar l'heroi tantes hores com durés el carnaval.

El context carnavalesc, com a pràctica transgressora popular on es capgiren les relacions i les jerarquies, va en contra del Don Juan, és la disolució del Jo, de les cuirasses, és la pèrdua de la identitat individual, del privilegi. El rei és el boig. Allò que és fàlic es posa en qüestió en la indiferència col.lectiva, en el devenir d'el baix en el alt: la blasfèmia, el riure, la merda, la mort, els sexes, tot viu, i el Don Juan deixa de ser el centre de l'atenció, per ressusitar en la quaresma, demostrant-se així que el llibertí és un absurd en l'alliberament i que la perversió és la mida que fa persistir la repressió.

Nosaltres, comediants que tantes morts efímeres portem sobre les nostres espatlles, vam voler matar l'heroi una vegada més, pero amb la col.laboració dels espectadors, els protagonistes. Vam triar el text de Zorrilla perquè ens oferia el material subcultural més propici i també el més arrelat per a aquesta operació crítica. Fa més d'un segle que les gàbies, que de vegades són els teatres, han demostrat per aquestes dates la glorificació del llibertí, recolzat pels èxtasis masoquistes, frígids d'una

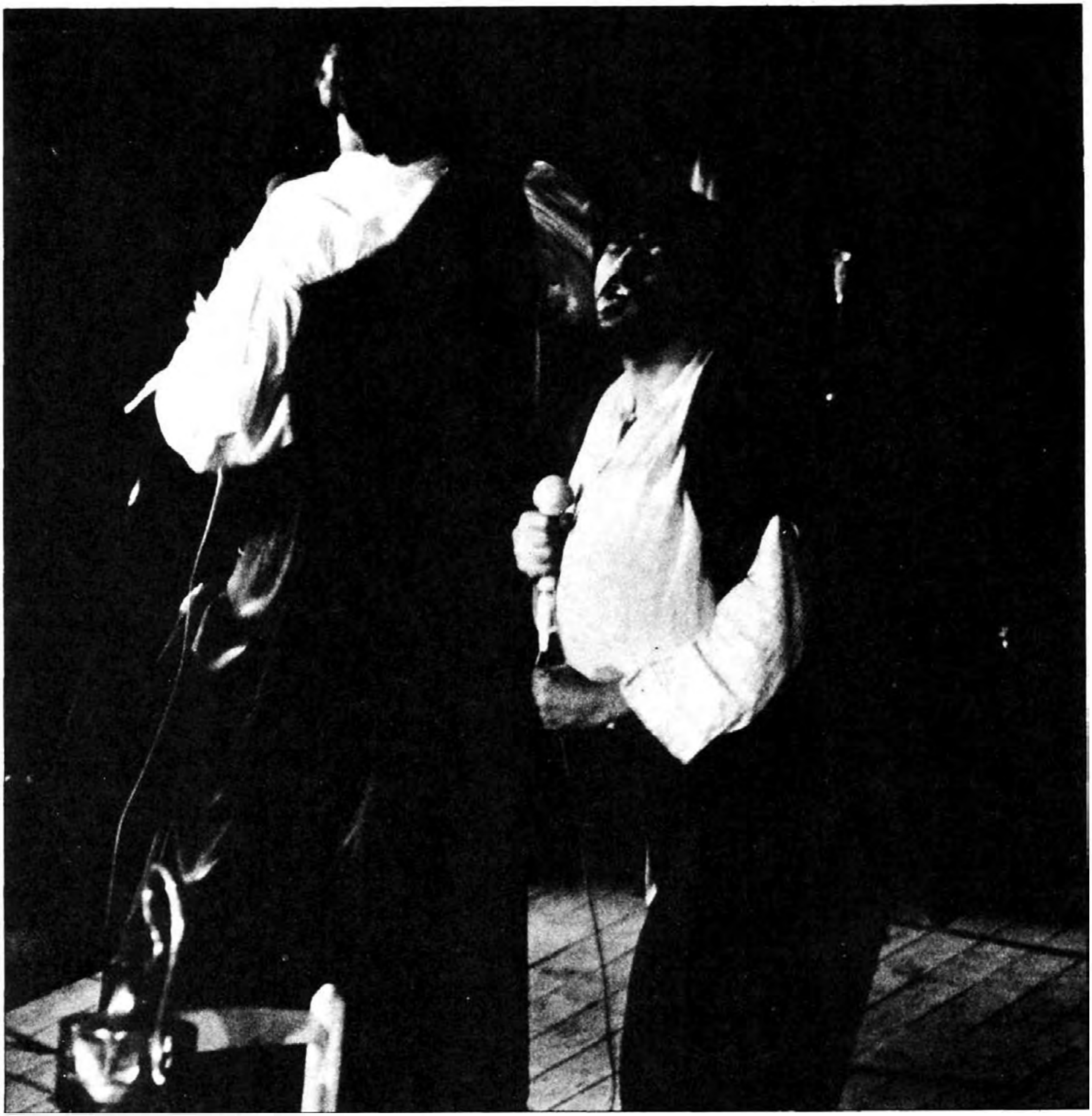

certa feminitat. Don Juan, carn de dimoni arrencada de la imatgeria dels misteris, manipulació repressiva de l'Església contra el carnavalesc, és retornat per Zorrilla i la burgesia amant de verges, i transformat en funcionari actor de vers que haurà de pactar amb els morts, els consemblants que ens reafirmen, que cada any pel novembre —i en aquest més que en cap altre— intenten prolongar la seva estància en la vida, punt guanyat per copsar el significat històric del kitch.

Així parlà la crítica (Allò que la prova va dir i allò que no va dir)

En aquest apartat voldriem recollir algunes opinions aparegudes a diaris i revistes, sobre l'aconteixement del Born.

La crítica propiament gairebé no ha existit. Els crítics o s'han abstingut de criticar, o s'han limitat a fer de cronistes, cronistes més o menys graciosos, més o menys objectius, més o menys intel.ligents.

Cròniques, reportatges, gazetilles. Aquest fet és per sí mateix significatiu. Perquè no han aparegut articles crítics, anàlisis, polèmiques? El que va passar al Born no oferia per sí mateix estímuls suficients com per despertar l'interès de la crítica? Alguns poden pensar que estem protestant perquè no s'ens va fer massa cas i que el que busquem és encens i publicitat. No. La nostra crítica de la crítica va per altres camins. Intentem, no tan sols reflexionar sobre el que va ser el Born, sinó també sobre la funció de la crítica i la seva situació actual. El panorama i l'estil que imperen són desoladors. La frivolitat i la mediocritat sembla ser la norma. I quan no, interessos poc confessables, influències partidistes, joc de competències i complaences personals. El crític no critica, no passa en crisi, no inquieta, no produeix contradiccions, no les desvetlla. El crític es complau, murmura o borda, però no treballa per transformar la ideologia i la consciència d'actors i espectadors caient al pou on s'ofega tot procés crític i de renovació: el subjectivisme més caduc. Crítica anacrònica, crítica acrítica. I si una pràctica com la teatral submergida fins al fons en el més bloqueajador dels em[illegible]ismes, no troba en la crítica aquest moment indispensable per transformar-se, que és el pensar-se a sí mateixa, dificilment podrà renovar-se, sortir de l'impasse, l'abúlia i el cretinisme en qué es troba inmersa. Cridar a la ciència, la teoria i la reflexió pot ser motiu d'escàndol, sobretot per alguns que segueixen veient en l'art aquell jardí inviolable ple d'essències —humanes i divinals— i en l'artista aquell petit déu que porta en sí mateix gràcies i carismes especials que el diferencien de la resta dels mortals.

La crítica tradicional s'ha trobat d'entrada amb un problema davant del qual es sentia inquieta: qui hi havia darrera de l'experiència del Born? No hi havia noms, no es podien fer crítiques o elogis personals, s'havia de parlar en termes col.lectius. No en va els impulsors i realitzadors del projecte ens anomenàvem Assemblea. I ademés Asemblea de Treballadors. No van percebre els crítics aquest fet, per sí mateix tan xocant? O potser es van pensar que ens autodenominavem així perquè fèia o resultava molt ''progre''? A quin crític se li ha acudit de reflexionar sobre aquest fet o de preguntar-se tan sols pels esforços del procés de producció de l'espectacle o simplement de parlar d'aquest procés? Aquest és, pensem nosaltres, un punt clau. Un procés de producció enterament **augestionari** que posa en moviment a més de 100 professionals de l'espectacle: aquí està el miracle del Born. La crítica es va sorprende molt de que haguéssim pogut obrir les portes del vell mercat i es van imagi-

DON JUAN: ¡O es ilusión de mi vista, o a Doña Inés el artista aquí representa, creo!

nar estranyes maniobres, comentant maliciosament que allò que no havia aconseguit la lluita de l'associació de veïns, ho aconseguiem nosaltres com per art de màgia. Tot va ser més treballós i molt menys maquiavèlic. Aquesta crítica va sobrevalorar al mateix temps el fet de l'apertura del Born, doncs com nosaltres varem constatar des d'el primer moment, i així ho van fer veure a l'Associació de Veïns, això no era més que un primer pas, que la vertadera lluita vindria més tard, tal com s'està demostrant. Efectivament, el problema de la conquesta del Born per a les necessitats del Barri i la Ciutat, segueix en peu. Independentment de les divergències que es puguin tenir sobre la seva futura utilizació (com es veu al resum que publiquem de l'enquesta realitzada per Tele/Express), allò que és més urgent és la lluita per aconseguir que el Born sigui restaurat inmediatament. Assolir això i una veritable reapropiació del local per a la ciutat, serà difícil i creiem que impossible sense una lluita ciutadana.

Dèiem que la premsa havia oblidat el procés de producció de l'espectacle, que va des de la pesada feina administrativa, fins a un treball manual esgotador (per exemple, cada nit en acabar l'espectacle, tots els actors ens passavem més de dues hores recollint i amuntegant cadires). La imatge de l'actor i de l'espectacle que es desprèn d'aquests fets no té res a veure amb la mítica figura de l'art i de l'artista que ha promocionat la ideologia dominant. Justament aquests elements que fan canviar la mentalitat del públic són els que s'haurien de ressaltar. Això i els aspectes realment nous, enterament discutibles i criticables, que oferia l'espectacle. S'ha caigut en la pura constatació informativa. Volem que se'ns entengui bé. No estem en absolut descontents de les crítiques i informacions que han aparegut a la premsa. En general han sigut objectives i molt afalagadores. Tampoc critiquem els crítics o informadors, la professionalitat i honestetat dels quals no posem en dubte. Allò que volem constatar és simplement l'ambient de pobresa i mandra crítica en què ens movem tots i que voldriem transformar (aquest llibre apunta cap aquí i el que menys busca és la publicitat).

Resumim a continuació algunes opinions de la premsa aportant petits elements de rèplica i contra crítica. Tota la informació ha vingut a dir el mateix:

1) L'espectacle teatral no s'ha pogut criticar, perquè no s'ha pogut veure ni sentir en condicions tècniques adequades.

DON JUAN: ¡Cuán bella y cuán parecida su efigie en el mármol es! ¡Quien pudiera, Doña Inés, volver a darte la vida!

2) L'ambient de festa i la participació del públic ha sigut el més destacable.

3) L'apertura del Born és suficientment important per si mateixa con per valorar positivament la iniciativa de l'ADTE.

Respecte al primer punt direm que, si be és cert que una part del públic no va poder veure ni escoltar en condicions apropiades l'espectacle teatral, això va ser sobretot el primer dia. Els dos següents (dissabte i diumenge), milers de persones van seguir amb interès els actes del Tenori que despertaren tant d'entusiasme i animació com la resta d'elements de la festa. És necessari ressaltar també que l'enorme afluència de públic va desbordar tota previsió (fet que consignem en una altra part del llibre). Davant d'aquest imprevist, varem renunciar a gran part dels aspectes purament teatrals i varem decidir actuar micròfon en mà per fer-nos sentir. El públic ho va entendre així i es va entregar de ple a l'experiència. Aquesta entrega a l'experiència era imprescindible per poder criticarla. Aquí és on els crítics van optar per la comoditat. Era precís estar actiu i veure l'espectacle des de moltes perspectives i llocs diferents. No es podia arribar a tot. Per això cada espectador-participant haurà vist i sentit un espectacle diferent. Aquesta heterogeneitat fou la que donà tota la riquesa i novetat a l'acte.

Respecte al segon punt, lamentem que s'hagi caigut al tòpic de dir que era una festa, la qual cosa era evident per a tothom, i no s'hagi anat més enllà. Era una festa però amb característiques tan poc usuals que la convertien en quelcom més que una festa. Els elements base (música, teatre, parades), estaven combinats de manera que no es barrejaren (no es tractava de la idea wagneriana d'espectacle total), que mantenien les seves diferències i tot coexistia al mateix temps. Això impedia la fàcil catarsi i provocava una actitut espectant i activa en el públic, que no tan sols es divertia —festa—, sinó que se sentia desbordat, inquiet, cridat per infinitat d'estimuls que no li deixaren ni un moment de tranquilitat. Devant d'això hi havia qui s'inhibia i marxava, però la immensa majoria quedava captada i resistia les 6 ó 7 hores d'espectacle.

Quant al punt 3) ja hem destacat el més important. Obrir el Born va ser un pas imprescindible, però la premsa havia d'insistir més en el futur i

pressionar perquè el que es va aconseguir aquests 3 dies no es perdi al cap de 3 mesos d'oblit.

A continuació reproduim algunes de les crítiques que fan referència aquests 3 punts, acompanyades d'algun comentari. Que el lector es formi les seves pròpies idees. En aquest llibre, com al Born, cadascú s'ha de construir el seu propi llibre, per la seva lectura i treure'n les seves conclusions. Nosaltres tan sols pretenem aclarir les nostres postures i donar elements per que els demés s'aclareixin, i entre tots iniciar un procés de ruptura amb tota la monotonia i l'avorriment que ens invadeixen.

DON JUAN: Inocente Doña Inés, cuya hermosa juventud encerró en el ataud quien llorando está a tus pies.

la vanguardia

DOMINGO, 21 NOVIEMBRE 1976

CINEMATOGRAFIA

MEDIO "TENORIO" EN EL BORNE

Entre verbena, jolgorio y espectáculo

La primera de las tres representaciones de «Don Juan Tenorio», anunciadas por la Asamblea de Trabajadores del Espectáculo, grupo disidente de la Asamblea de Actores y Directores, tuvo efecto anoche, viernes, en el enorme, feo y destartalado edificio que fue el Mercado Central del Borne. Unos apresurados arreglos de las brigadas municipales no lograron adecentar este vasto recinto y menos convertirlo en una sala de espectáculos.

Asistió a esta, llamémosle «función», más público del que era de esperar. Unas mil quinientas personas, o tal vez algo más. Naturalmente, sólo se ocupó una pequeña parte del enorme caserón, en el que, por cierto, hacía un frío terrible.

Al entrar los espectadores cogían una silla de las llamadas de tijera y se colocaban allí donde podían. El público era en su totalidad gente joven, con un cierto aire alegre y jaranero.

El espectáculo se había anunciado para las seis y media de la tarde. A las siete aún no había comenzado, y a las siete y media una pequeña charanga, compuesta de dos acordeones, un oboe, un bombo y algún otro instrumento, recorrió el vasto recinto, en una especie de «pasacalle» preliminar. Pero pasó otra media hora sin que se oyesen más que aislados ruidos de los aparatos de control de sonido, que no llegaban, por lo visto, a estar a punto.

Así fue transcurriendo el tiempo, poco a poco. Luego creo recordar que hubo algo de música, pero en un escenario que no era aquel frente al que yo me había situado.

Entre tanto, el público, para entretenerse, comía bocadillos, chupaba caramelos y consumía algunas que otras golosinas.

También podía comprar chucherías y «novedades» de las que suelen usar los «hippis», en los numerosos tenderetes instalados.

Ya muy tarde comenzó la representación del «Tenorio». Para ella se habían previsto siete escenarios. El público tenía que ir, con su silla a cuestas, de un lugar a otro.

El espectáculo se prolongó hasta las dos menos cuarto de la madrugada, pero sólo se pudieron representar tres actos del «Tenorio», sobre los cual es es difícil opinar. El que se presentó en el escenario que yo había escogido fue «humoristizado» con cierto desparpajo y resultó una parodia de relativa gracia.

Pero el «Tenorio», lo que se dice el «Tenorio», no pasó de ahí. Es decir, de poco más o menos la mitad. Las sorosidades, unas obligadas por la necesidad y los inconvenientes, y otras voluntarias, impidieron que se representase completo, como era el propósito. La obra de Zorrilla consta, como es sabido, de siete actos.

También actuaron algunos de los grupos musicales y vocales que habían sido anunciados. Pero como no se repartieron programas, ni se dio —por lo menos de un modo audible— el orden de lo que estaba ocurriendo, nos quedamos totalmente a oscuras.

No hay que decir que el espectáculo resultó muy poco teatral. Tenía más bien un aire de verbena de barrio, bastante aburrida. M. T.

Cuando en un escenario se encendían las luces era que alguien iba a tocar y como locos se corría hacia el entarimado, apretándonos en derredor. Una tía me echa el carajillo sobre la cazadora. ¿Passa contigo? Pero me compensa. Intercambiamos los roscos que previamente hemos adquirido. Se inicia el primer acto del Don Juan en el quinto coño, pero yo me apunto a la tía del carajillo un rato más. Cuando consigo atravesar la muralla ya se termina. Creo que llegué a subir y gritar viva algo. Al cabo de un rato me vendían un póster de la ceneté.

MATARRATOS

24 El País.

"Don Juan Tenorio", en el mercado de El Born

A. Q. Barcelona

Desde el viernes al domingo se presentó en el edificio inocupado de *El Born* —antiguo mercado central de frutas y verduras de Barcelona— un *Don Juan Tenorio* en versión extraordinariamente libre.

Aparecían en escena quince *Doña Inés* y nueve *Don Juan*, actuando desde diferentes puntos y bajo la dirección de varias personas. Se intercalaba a la obra la actuación de diversos grupos musicales.

Todo el espectáculo estaba organizado —por decirlo así— por la Asamblea de Trabajadores del Espectáculo (ATE), escisión de la Asamblea de Actores y Directores de Barcelona. En esta última hay una notable influencia de los comunistas catalanes, mientras que la ATE se da una importante presencia de militantes de la Confederación Nacional del Trabajo.

La imaginación de los creadores de este original *Don Juan* fue notable. Don Juan y doña Inés aparecen en una nube de incienso y —gracias a una moderna grúa— ascendieron a los cielos.

La actuación musical también fue de calidad. Intervino la *Orquesta Platería*, *Oriol Tranvía* y otros grupos de música *rock* o progresiva. No estuvo ausente el espectáculo habitual que en estas ocasiones ofrecen los tenderetes donde es posible hallar los objetos más impensados.

Definitivamente hablando, la idea era fresca y tuvo éxito. La plaza de El Born volvió a rememorar su historia pasada, cuando era lugar habitual de todo tipo de actos públicos: fiestas populares, procesiones, tribunales de la Inquisición, y recinto ferial de vidrieros y plateros. El armazón novecentista, hoy jubilado a la fuerza, ha vuelto a sernos imprescindible. Esta misma tarde, de seis a doce, albergará de nuevo a toda esa barroca imaginería que acabo de contar. No hace falta añadir que El Born sigue absolutamente vivo. — Ferran MONEGAL.

Pese a las deficiencias señaladas y a muchas más que podríamos señalar, no cabe hablar de fracaso. Hay tres hechos indiscutibles en el Tenorio del Born que lo convierten en algo muy positivo: la recuperación para la ciudad del antiguo mercado, el carácter festivo de la velada con transgresión de las «normas» incluida, y unos momentos de gran espectacularidad —la apoteosis final daba el tono que debería haber tenido el espectáculo—. El esfuerzo de la ADTE se ha visto compensado por una capacidad de convocatoria. — JOAN CASTELLS -

La valoració de la part musical —d'un protagonisme indiscutible— ja es deurà fer en un altre lloc. Cenyim-nos doncs als tres primers actes del Tenorio, únics que, dels set, se'ns oferiren. Malgrat ésser encomanats a equips diversos, la tònica del tractament no diferia pas massa dels uns als altres. Potser el primer acte resultà un xic més imaginatiu, però el gag pel gag dominà excessivament en tots tres. Ni la jota, ni el tobogan, ni les lluites amb l'escala, ni la frenètica masturbació de la Brígida són propostes consistents. Potser el camí és la identificació i simultaneïtat de D. Gonzalo-D. Diego, o alguns moments del D. Juan-D. Luis del primer acte, encara que palla i gra es barregen confusionàriament. La duració conjunta d'aquests tres actes fou de poc més d'una hora i

JOAQUIM VILA I FOLCH

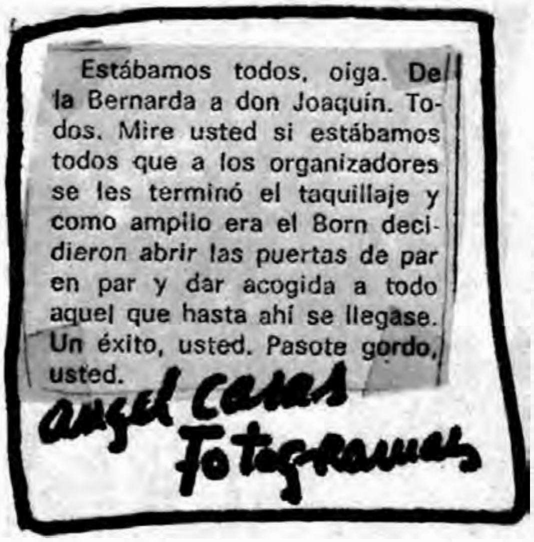

Estábamos todos, oiga. De la Bernarda a don Joaquín. Todos. Mire usted si estábamos todos que a los organizadores se les terminó el taquillaje y como amplio era el Born decidieron abrir las puertas de par en par y dar acogida a todo aquel que hasta ahí se llegase. Un éxito, usted. Pasote gordo, usted.

El crític al Retaule de les Meravelles

La crítica no va veure teatre. El crític, que no entra en complicitats hipòcrites, com en el retaule de les meravelles, on tothom diu veure espectres allà on no n'hi han,és sincer i posa la dosi de moralina i tesi de l'espectacle per immortalitzar.la en els papers, obligació que privilegia i diferencia. El crític és el guardià de la festa. Però existeixen proves, ja que el mateix crític, amb una certa timidesa, sembla detectar que al Born s'hi va inventar el teatre invisible, en el qual: "abundaba el gag por el gag, cierta carga crítica y una mayor dosis de humor, una distorsión del texto etc." i és aleshores que s'intueix un cert menyspreu envers el sentit de l'humor: "el gag por el gag" domina excesivament, quan se li podria recomanar al crític que no estaria de més que rellegís "El chiste y su relación con el inconsciente" de Freud, reflexionés sobre la funció del gag, el qual té una eficaç funció desbloquejadora al conectar amb l'inconscient de l'espectador, a la vegada que augmenta les possibilitats hermenèutiques del teatre en la mida en que tendeix a reivindicar el significant, concluint així, senyor crític, que tota tragèdia és una paròdia deprimida.

– Jueves, 25 de noviembre de 1976. – Tele/eXpres

Que rodi el món, però disposem del Born I y 2

En la composició de la mostra de l'enquesta realitzada per Tele/Expres, s'hi troba a faltar la presència del públic, tan justament valorat com a protagonista de la festa. A les diverses opinions emeses, hi constaten:

1. La unànime valoració positiva de la iniciativa de l'ADTE (escrit així i no ATE —volem suposar que sense mala intenció— com encara ens continuen abreviant alguns diaris, malgrat la nostra insistència perquè aquest error sigui corregit —i vagi això especialment per el (Tele/Expres)—, valoració positiva, més que per l'espectacle en si, per ser l'inici de la recuperació del Born.

2. Quant al futur destí de l'edifici, la gran majoria dels preguntats (arquitectes i polítics), opinen que hauria de servir a tota la ciutat, mentres que la resta opina que aquest espai s'hauria d'utilitzar primordialment per a les necessitats del barri.

Vegeu algunes de les respostes que ens semblen més interessants.

Respecte a la nostra definició política i ideològica, reproduim aquí dues entrevistes que serviran al lector per a situar-se una mica més enllà de les sigles i dels murmuris.

Oriol Bohigas

Arquitecto, catedrático de la ESA de Proyectos de Cuarto.

—El esfuerzo de la ATE es muy positivo, porque representa la primera conquista de este espacio urbano que es patrimonio de todos. En cuanto al espectáculo teatral no se puede opinar demasiado dadas las circunstancias, pero no importa demasiado en este caso.

El Born hay que seguir utilizándolo como un espacio público abierto, como si fuera una plaza cubierta. Las actividades que se pueden desarrollar allí son incontables, tanto desde el punto de vista cívico, como político, cultural, etc., siempre y cuando estén al alcance de toda la población.

Junta gestora de l'Associació de Veïns del Casc Antic

1) Destinar la gran cruz central como plaza cubierta con bancos, quioscos, plantas de interior, etc. y situar, en una de las alas, una pista polideportiva.

2) Adecuar las cuatro naves laterales para instalar locales de jóvenes, de ancianos, una biblioteca, un casino-bar, y una sala de actos y actividades diversas, de manera que cumpla la función de un auténtico ateneo popular del barrio.

Esta solución permitirá, también de manera esporádica, adecuar el edificio para celebrar exposiciones, representaciones teatrales, festivales de canción, etc...

Magic

Management y centro musical del barrio.

—El Born es un espléndido espacio para festivales ciudadanos muy rentables, cuyos beneficios deben servir para autofinanciar su restauración y conservación, sin gravar los presupuestos del Ayuntamiento.

[illegible]

Enric Soria

Arquitecto, autor de un premiado proyecto final de carrera sobre «Estudio de remodelación arquitectónica de un recinto viejo: el Born».

En cuanto al futuro lo primero que hay que hacer, y con urgencia, es arreglar el Born y que para ello el Ayuntamiento debe aprobar un presupuesto, aunque sea pequeño. El recinto debería utilizarse de una forma flexible, de manera que todo el mundo tuviera acceso a montar cosas dignas; y si se abre hay que esperar y desear que no se cierre por actividades privadas. Lo importante es que permanezca abierto a toda la ciudad.

Josep A. Bois

Arquitecto, ex jefe de Redacción de Cuadernos de Arquitectura, colaborador de CAU y coautor de un número dedicado a «Arquitectura en peligro».

—Desde hace tiempo se venía pidiendo al Ayuntamiento desde todas partes que diera una utilización al Born, por lo que me parece muy positivo el «show» montado por la ATE. Pero de cara al futuro encuentro que de entrada es primordial restaurar el Born, un edificio que arquitectónicamente tiene valor intrínseco y merece la pena salvarse. La primera operación debe ser la de restauración porque el edificio está hecho una porquería, y si no se hace algo poco a poco se irá cayendo. En estos dos últimos años se ha deteriorado mucho, tanto en el tejado como cerramientos laterales; está en peligro incluso la propia estructura de hierro, que tiene una duración limitada. Insisto en que si no se toman medidas urgentes, el mal puede ser irreparable.

—Por otro lado, me parecería interesante regresar al concurso de ideas sobre utilización del Born. La iniciativa de la ATE ha sido muy positiva porque ha abierto una brecha ante la obstaculización sistemática del Ayuntamiento a utilizar este espacio. A partir de ahora va a resultar difícil aportar argumentos para denegar iniciativas semejantes. También me parece fundamental que en ningún caso se regrese al camino de la privatización del recinto porque la utilización pública es fundamental. Personalmente consideraría más útil que el Born no tuviera una utilización fija y fuera abierto para manifestaciones de todo tipo.

Reproduïm la nota que enviarem a la premsa amb motiu del Tenorio, així com dues entrevistes en les que aclarim els objectius de l'A.D.T.E.

El Don Juan i l'ADTE

L'ADTE, escisió de l'AAD, prepara un espectacle sobre el Don Juan Tenorio de Zorrilla que serà representat els dies 13 i 14 de novembre al Mercat del Born, amb la participació de més de cinquanta actors i la col.laboració de diversos grups musicals i cantants.

Aquesta iniciativa pretén ser fidel als presupostos de partida de l'ADTE, explicitats al document que va donar origen a aquesta Assemblea, en el qual es parla de la necessitat d'anar cap a la "unificació de tots els treballadors de l'espectacle, per col.laborar en una pràctica artística global en la qual hi participin tots els sectors", intentant establir una relació entre societat i teatre que ajudi a un millor coneixement de la realitat i impliqui un compromís en la seva transformació.

La preparació d'aquest espectacle ha suposat per a nosaltres una experiència eficaç, ja que ens ha submergit en una dinàmica de treball col.lectiu imprescindible per poder conèixer les nostres possibilitats i contradiccions i planificar la nostra acció futura.

Amb aquest muntatge pretenem recuperar d'una manera crítica i divertida una tradició, accentuant el seu caràcter de celebració, de festa, furgant en un dels nostres mites més famosos, distorsionant-lo. A la vegada que ens acollim a un lloc tan poc convencional com és el Born i l'utilitzem com espai escènic donat-lo a conèixer als barcelonins, per que sigui guanyat per al barri i per la ciutat. Amb la nostra proposta volem evidenciar també que per fer teatre no és necessari el constrenyiment d'una arquitectura i d'un espai (l'escenari a l'italiana inherent al teatre burgès) i la necessitat d'acabar amb una legislació periclitada que ens impedeix utilitzar per la nostra pràctica teatral altres espais com: pavellons i edificis públics en desús, espais que té cada barriada i que moltes vegades es donen per perduts per motius i interessos aliens al bé de la col.lectivitat.

L'espectacle conserva els set actes en què es divideix el text de Zorrilla, però seccionant cada acte de la globalitat. Cada acte està montat per un equip de treball i per un director distint, la qual cosa no impedeix la seva lectura al tractar-se d'una obra que des de fa segle es representa als nostres teatres i és per tant molt coneguda. Són set estètiques, set visions diferents que plantejaran una nova relació entre teatre i públic, ja que el fet d'accentuar l'heterogeni és sotmetre l'espectador a una constant participació, estimulant la seva imaginació i el seu sentit crític. Cada espectador construirà el seu espectacle. És una operació crítica útil en la mida en què desembarassarà l'espectacle de molts condicionaments i còdigs arbitraris, propis del teatre convencional.

El nostre punt de partida ha sigut la lectura del Don Juan com a glorificació del llibertí, questionant-nos un mite arrelat en la concepció falocràtica de la societat actual. El Don Juan és defensat i recolzat per la ideologia dominant. El Don Juan posa al corrent els comportaments actuals, simbòlics, expressius i polítics d'una societat organitzada al voltant del fal.lus, del pare, del mascle. En definitiva un model de pràctica sexual i de poder basat en la competència i en la repressió.

En gran part la popularitat del Don Juan explicita l'interès que des de fa més d'un segle té la burgesia per mantenir la seva dominació de classe, en un cultiu permanent del mite, el qual penetra en el nostre propi comportament sexual i humà quotidianament.

Entre los varios dones de don Juan está el de la ubicuidad. Este próximo fin de semana seguirá en el Romea y los próximos días 19, 20 y 21 visitará el Born (aunque con un aspecto muy distinto) haciendo realidad un viejo sueño de las gentes de teatro: convertir por unos días o para siempre el antiguo foro mercantil en foro teatral. La iniciativa ha surgido de la Assemblea de Treballadors del Teatre (ATE), constituida, como es sabido, por un numeroso grupo de profesionales que abandonaron la Assemblea d'Actors i Directors, cuando ésta acordó adherirse a la Assemblea de Catalunya. Tres miembros de la ATE hablan de su Tenorio y de su Assemblea con Jaume Melendres.

En el Born, siete Tenorios se resumen en uno

—La razón primera de la elección de este texto fue la proximidad del «ciclo Don Juan». Nuestro espectáculo también quiere ser una celebración, pero distinta —«casi mística», anuncia en subtítulo el programa—, capaz de hacer comprender críticamente el sentido de una tradición heredada y, por tanto, hasta cierto punto impuesta. Creemos que esto puede ser útil política e ideológicamente. Y fuente, además, de diversión.

—Pero ¿aquí y ahora? La ATE se define inicialmente por su oposición a la Assemblea de Catalunya y, luego, elige un texto típicamente castellano. ¿Existe alguna relación entre ambas actitudes?

—Nuestro propósito es hacer espectáculos en castellano y en catalán. Pero no creemos que el hecho de representar textos en catalán sea, como se ha venido creyendo hasta ahora, signo de catalanidad. Valorar la cultura catalana es uno de nuestros objetivos; sin embargo, para nosotros, la lucha de clases pasa por encima del problema de los nacionalismos. Hay que tener en cuenta, además, dos hechos. En primer lugar que nuestra realidad es bilingüe. En segundo lugar, que aún siendo, el de Don Juan, un mito de imposición castellana tiene hoy unas raíces muy profundas en Catalunya, como lo prueba el hecho de que hoy se representa este texto de Zorrilla en muchos centros de aficionados, de base popular. Y es que el mito del Don Juan es universal: supone un hecho cultural por encima de la cultura catalana, dentro de ella. Y nosotros queremos poner en cuestión cualquier hecho cultural, con independencia de la lengua. Lo importante son los contenidos. Queremos insistir, además, en que nuestro espectáculo no es sólo el texto de Zorrilla; es, también, una forma de representarlo, un lugar de representación y, finalmente, un texto sobre nuestras posibilidades y nuestras mismas contradicciones.

—La ATE, en efecto, ha conseguido el éxito en aquella empresa que hizo fracasar a muchos: convertir el Born en un espacio teatral; el Ayuntamiento ha cedido el local y lo ha limpiado para que sea teatralmente utilizado durante dos días.

—Sí. Nuestro espectáculo es también una reivindicación sobre la utilización pública de este espacio ciudadano hoy desaprovechado. Nuestra presencia hará patentes unas posibilidades ignoradas por la Administración y también por los ciudadanos en su mayoría. Queremos demostrar que para hacer teatro no son necesarios los espacios convencionales, los escenarios a la italiana.

—Siete escenas, siete escenarios distintos, siete directores, siete equipos de trabajo y un coordinador general. La multiplicidad de espacios, que exigirá un constante nomadismo del espectador, hace pensar en seguida en el «Orlando Furioso», de Ronconi, o en el «1789» del Théâtre du Soleil...

—Bueno, sería casi honor tener tales modelos y estar a su altura. Pero a pesar de que hasta cierto punto, después de tantos años de represión cultural, es inevitable tomar ejemplo de los demás, hemos rehusado toda tentación mimética. A diferencia de Ronconi o de Moutchkine, hemos creado siete equipos que han trabajado con una notable independencia, sin una concepción estética global, común. La forma del espectáculo ha ido evolucionando en el transcurso del trabajo, adaptándose progresivamente a las condiciones materiales. De este modo pretendemos, ciertamente, romper determinados convencionalismos imperantes en el trabajo teatral, ofrecer una alternativa «interna», al menos para el tipo de tratamiento —desmitificador— que queremos dar a este texto. No se trata, pues, de una cuestión de principio, de un métodos válido en cualquier ocasión, sino de una experiencia concreta. El análisis de sus resultados dará pie, sin duda, a muchas enseñanzas y nos permitirá una definición estética más coherente. Hay que recordar que desde su constitución, la ATE ha preferido ponerse a trabajar, sin plantear de entrada cuestiones estéticas, ideológicas y políticas. Todo esto será abordado más adelante, a partir de la práctica.

—Pero la ATE nace de una toma posición política. Y la cuestión está en el aire.

—Sí. Pero la discusión en este terreno no se ha iniciado todavía.

—Se dice, sin embargo, que la ATE es una Assemblea izquierdista.

—Se han dicho muchas cosas. Que somos trotskistas, no marxistas, anarquistas, anticomunistas. Queremos desmentir formalmente todas esas afirmaciones. Somos, simplemente, de izquierdas, favorables a la revolución socialista; defendemos las organizaciones de base de los trabajadores, los presupuestos autogestionarios, no burocráticos, no reformistas. Funcionamos por Assemblea, sin juntas directivas y con comisiones de trabajo. En la medida en que esto va en contra de algunos partidos, podemos decir que estamos en contra de tales partidos. Sin embargo, no estamos dispuestos a jugar la carta derechista del anticomunismo sistemático.

—Se ha dicho también que en el seno de la ATE hay una notable tendencia cenetista. En cualquier caso, la reorganización sindical de los profesionales del teatro es urgente. ¿Qué perspectivas tiene la ATE en este terreno?

—La ATE no está adscrita ni a la CNT ni a ninguna central sindical. La ATE pasa por encima de los sindicatos, es más que un sindicato. En este sentido propugnamos la total independencia. Ciertamente, habrá que resolver de alguna forma el problema sindical y tendrá que hacerlo toda la profesión. Por nuestra parte, no hemos adoptado todavía ninguna posición frente al problema. No nos definimos aún ni por la unidad sindical ni por la pluralidad. De momento, lo único que postulamos es la independencia. En todos los terrenos; incluso en el trabajo estrictamente teatral, la ATE trata de respetar la existencia de grupos naturales, afines. Los grupos ahora ya existentes seguirán trabajando por su cuenta pero de la ATE surgirán otros nuevos. Colectivamente nuestra política tiende a la creación de una infraestructura mínima: red de locales, publicidad común, etc., y a formación de compañías itinerantes por barrios, con espectáculos más ligados a problemas concretos.

—Por su magnitud y sus características, el «Don Juan Tenorio» será un espectáculo difícilmente transportable. Todo el esfuerzo que ha supuesto el montaje deberá ser «amortizado» en dos únicos días.

—Sí. Será algo así como la jornada económica de los clubs de fútbol: tratamos de recaudar unos fondos mínimos que nos permitan seguir adelante.

—¿Con qué?

—No existe todavía una programación definida. Se ha hablado de textos como «Cuento para la hora de acostarse», «Baal», «Los indios», «El despertar de la primavera», «Lástima que sólo sea una puta». Y luego, espectáculos infantiles. Pero nada hay de definitivo todavía. Hemos dedicado todas nuestras energías a este «Tenorio» en el que tenemos puestas algunas esperanzas.

—Los focos de la ATE se encenderán el viernes, día 19, a las siete de la tarde sobre siete Tenorios que se resumen en uno.

hablan los actores

La ADTE surgió a raíz de la profunda división que el tema de la adhesión a l'Assemblea de Catalunya suscitó en l'Assemblea d'Actors i Directors a finales de este verano, tras la operación Grec-76. Representantes de la misma han querido concretar algunos puntos, horas antes de su presentación en el Mercat del Born.

—Pensamos que aquella decisión de adhesión fue precipitada. Hay dos concepciones que nosotros diferenciamos: lo político y el compromiso político. Aquella vinculación creíamos (como se está demostrando) que provocaría divisiones innecesarias, cuando lo imporntante, en el actual momento, es la práctica teatral (qué se hace, cómo se hace y organiza, para quién lo haces...) También es cierto que reaccionamos contra un proceso de manipulación por parte de un partido político.

—Salimos al paso de las «etiquetas» que nos han colgado: que si anarquistas, anticomunistas, trotskistas, cenetistas... Nos consideramos de izquierdas, a favor de la revolución socialista, y trabajando en la línea de organizaciones de base de los trabajadores. Defendemos la autogestión y buscamos la transformación de las relaciones internas del trabajo. Por supuesto que estamos contra los presupuestos burocráticos o reformistas.

—Ciertamente pensamos hacer propuestas tanto en catalán como en castellano, porque nuestra realidad es bilingüe. Además, no creemos que el montar un texto en catalán sea ya de por sí un signo de catalanidad. Para nosotros es hoy más importante la lucha de clases que las nacionalidades. El presentarnos con el «Tenorio» fue, por un lado, por circunstancias del momento en que se eligió (fechas); por otro, posibilitaba ver nuestro potencial y conocer nuestras propias contradicciones.

—Hemos rescatado el Born, pero no lo reivindicamos para nosotros, sino para la ciudad, a través de las Asociaciones de Vecinos. Al mismo tiempo explicitamos las enormes posibilidades de este lugar.

SOMBRA: Yo soy Doña Inés, Don Juan, "que te oyó en su se pultura".

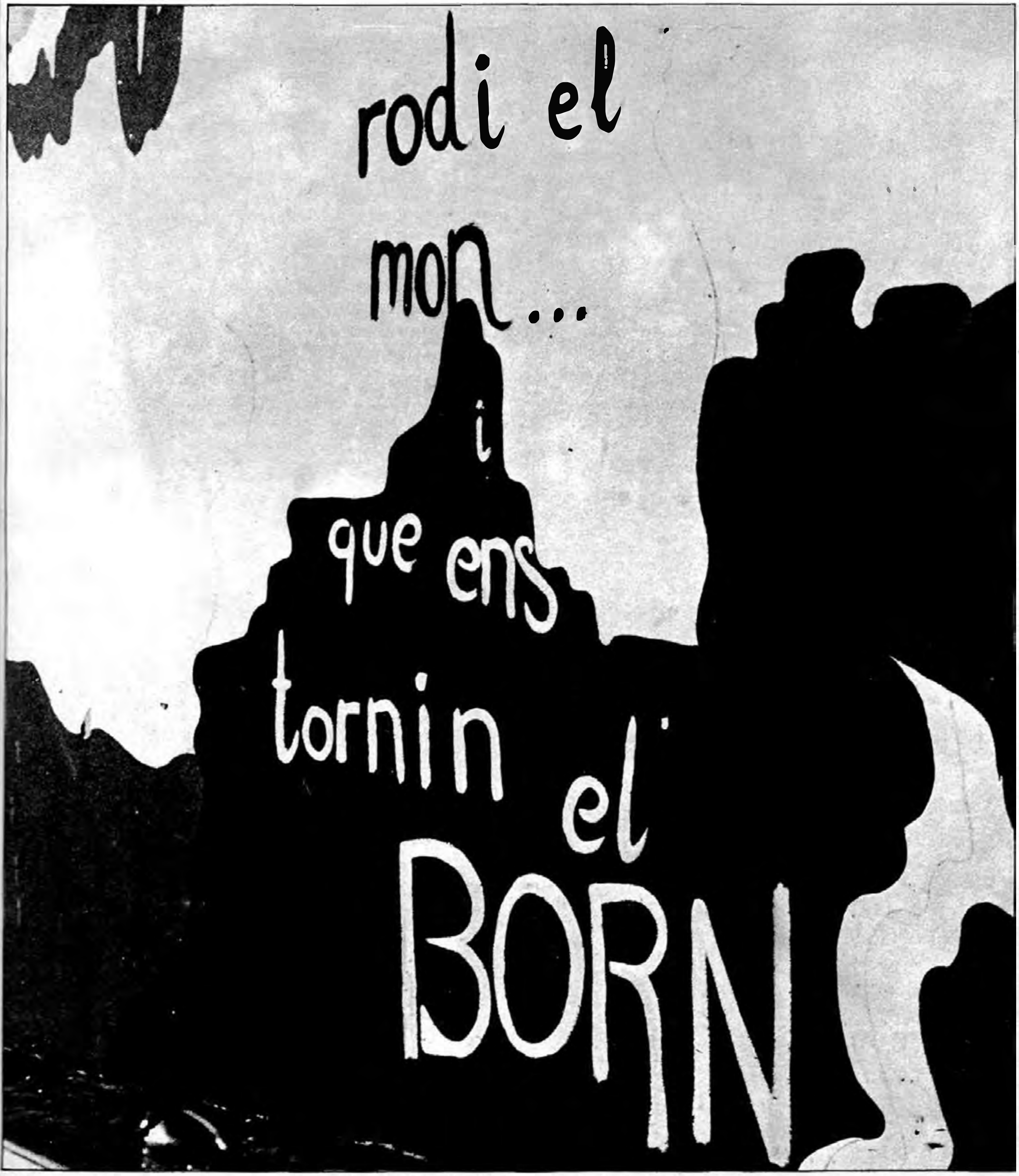
rodi el
mon...
i
que ens
tornin el
BORN

EL BORN, UNA FESTA QUE VA PORTAR CUA

En el País de les fAADes cegues, el Bord és Rei...

Entre 20.000 i 30.000 persones passaren durant els tres dies de l'espectacle muntat per l'Assemblea de Treballadors de l'Espectacle (ADTE) en el Born, aquesta meravellosa estructura arquitectònica que l'especulació capitalista condemna a la desferra, i el barri, i la Barcelona popular, reivindiquen com a pròpia. I en el seu conjunt, després de traduir les dades de l'observació a una doble columna amb pretencions sociològiques, entre aquestes 20.000-30.000 persones hi havia un clar predomini de públic popular.

Diriem que, encara que la gent hagués entrat perquè es donaven duros a quatre pessetes, aquesta quantitat obliga a reflexionar, obligaria a reflexionar, per sobre de deficiències i incapacitats personals, fins i tot als que "no han pogut veure-ho".

Però allí no donaven duros a quatre pessetes, ni directrius electorals, ni classes de català o castellà, ni pedagogia més o menys barata i integradora, ni "terceres vies" per escometre animosament el camí del cercle viciós. Donaven, o, millor dit, cadascú dels assistents prenia pel seu compte dues coses: 1) una lliçó d'història, i 2) un espectacle.

La primera estava en les banderes, les octavetes i publicacions que es venien i repertien, en els crits que es corejaven, en el slogan "El Born és nostre!" però molt més que tot això, símbols a la fí que una majoria activa pot imposar a una majoria apàtica, en l'alegria, en la creativitat, en la capacitat de diversió, en la, fins i tot, autodisciplina, (com el quedar-se a les fosques durant deu minuts sense que es provoqués cap incident) que les masses de-

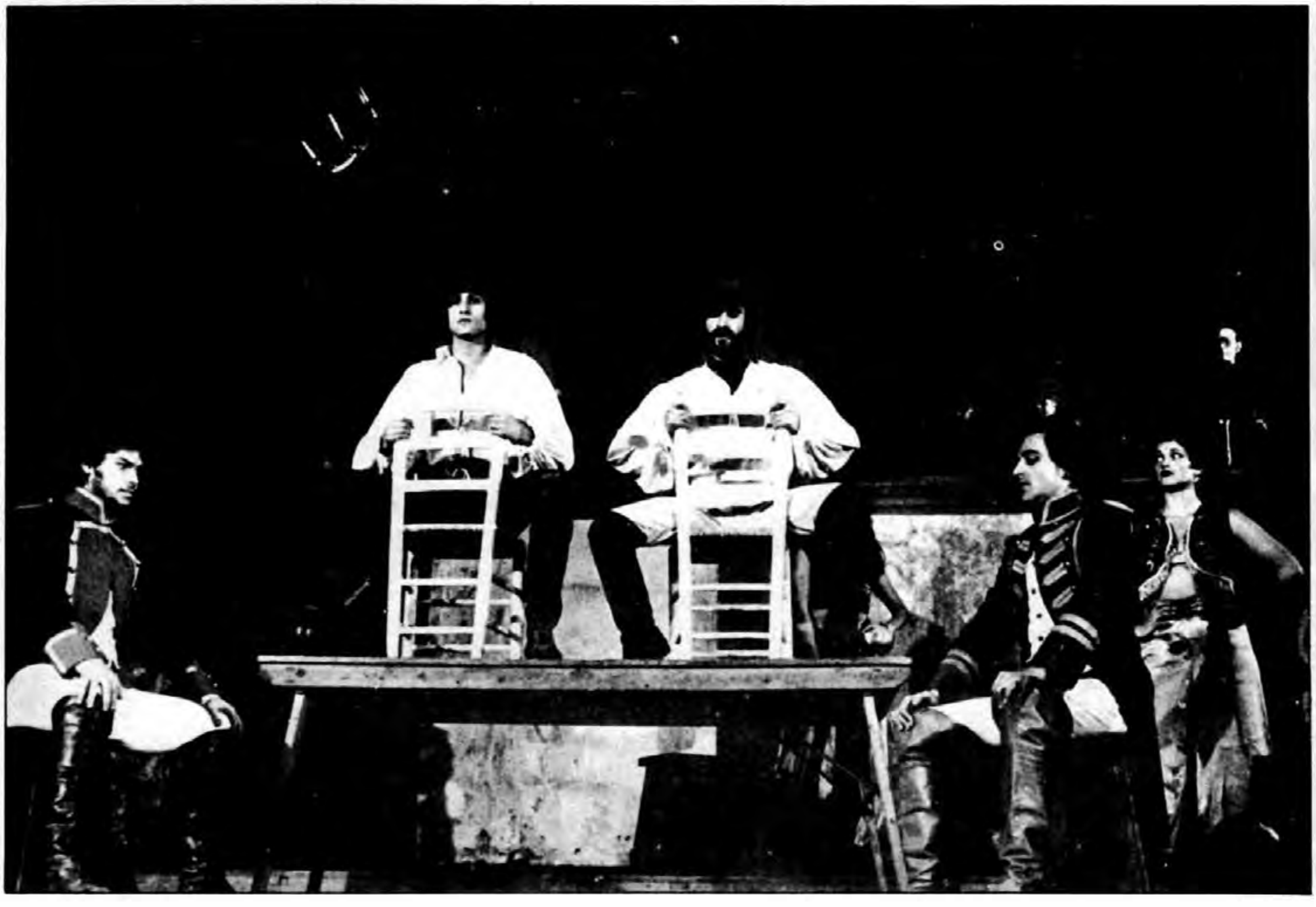

SOMBRA: Y medita con cordura que es esta noche, Don Juan, el espacio que ncs dan "para buscar sepultura".

DON JUAN: ¡Ah! ¡Estos sueños me aniquilan: mi cerebro se enloquece... y esos mármoles parece que estremecidos vacilan!

mostraren en jornades tan caracteritzades políticament com les del 19, 20, i 21 de novembre, que després de quaranta anys i sense que a ningú se li regali, són capaços de recuperar un protagonisme en primera persona.

El segón, l'espectacle, va estar a tot arreu: en els escenaris on es representaven actes del Tenorio, a les entrades on s'escoltava música, a les paradetes que distribuien entrepans, cremats, te moro o pintures per embadurnar-se la cara, però més que en qualsevol d'elles en cadascú dels assistents, que sabien, per primera vegada, trencar l'aïllament i realitzar un dels actes més generosos i socials possibles: oferir-se un espectacle als demés i a un mateix.

Que se'ns digui en un "sucós" comentari del **Tele/express**, aparegut amb la firma de J. M., que "poques vegades haurà quedat la crítica teatral tan frustrada en les seves legítimes aspiracions com en la nit del divendres passat (...). Sabiem que aquesta nit esdevindria una festa, però ningú pensava que fós tan poc teatral", obliga també a unes quantes reflexions:

1) Si les legítimes aspiracions de la crítica es varen veure frustrades, sembla indubtable que no fou així entre les molt més legítimes del públic, i no precisament perquè se'ls raspallés, com s'acostuma a dir, "els seus pitjors instints i costums", al contrari;

2) El concepte de "teatre" de J. M. sembla reduït a l'adoració religiosa-reverencial-convencional del **trinxeraire místic** anomenat escenari (a la grega o a l'italiana, però sempre amb marxamo i encuny històric, "enciclopediable").

Així deu ser, segons pregunta a continuació: "Com aconseguir un mínim de concentració en el públic després de llençar-lo durant mitja hora al rock excitant de l'Oriol Tramvia?" I jo li responc preguntant-li: Què enten per concentració J. M.? La beatífica adhesió previa que-en-temps-tan-difícils-com-els-que-passem-deu-concedir-se a-qualsevol-espectacle-cívic-progressista-eliminant — fins-i-tot-el-dret-a-la-protesta-o-a-la-manca-d'atenció?

Més endavant, J. M., que rendeix un culte permanent a la unitat (a la unitat ben entesa, és clar, que vol dir unitat dintre d'un ordre i una direcció),

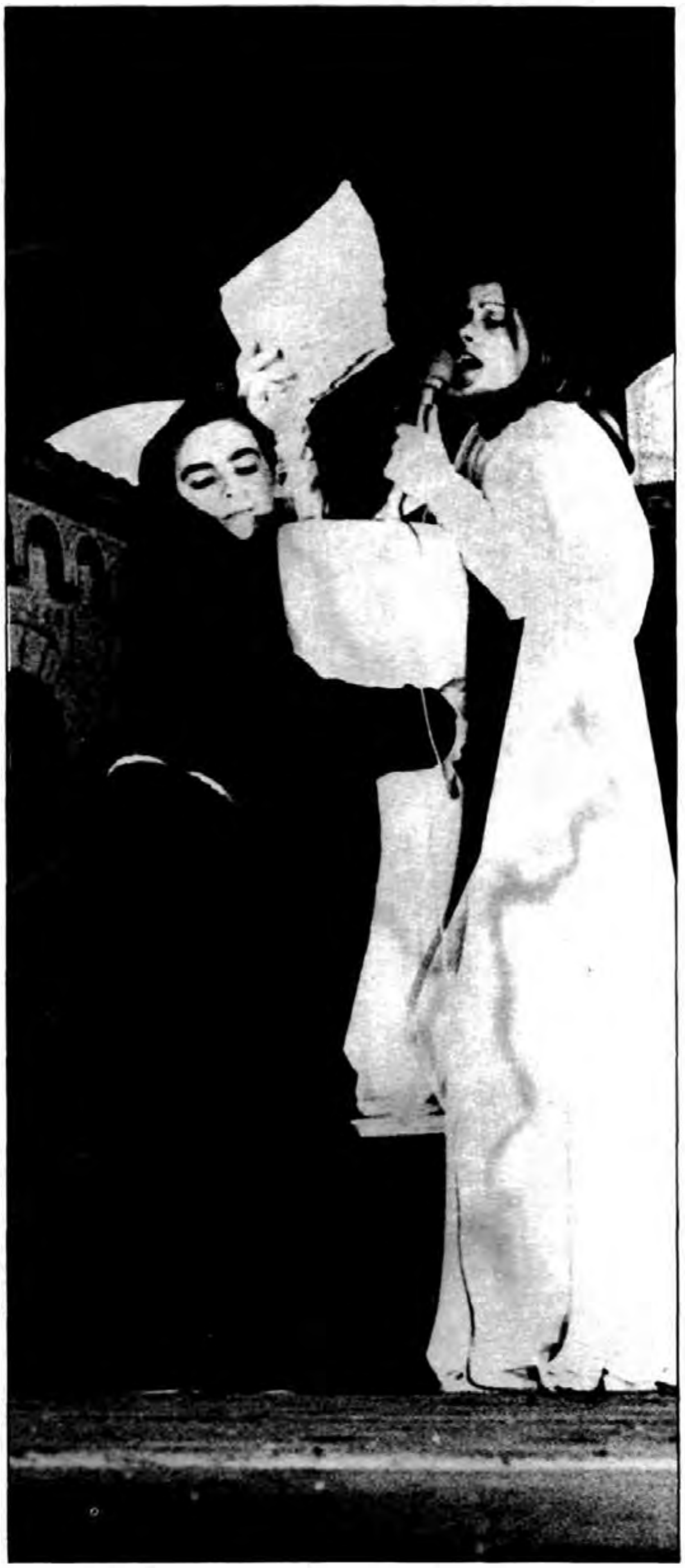

DON JUAN: ¡Cielos! ¿Qué es lo que escuché? ¡Hasta los muertos así dejan sus tumbas por mí!

DON JUAN: ¡Alzaos, fantasmas vanos, y os volveré con mis manos a vuestros lechos de piedra! No; no me causan pavor vuestros semblantes esquivos; jamás ni muertos ni vivos, humillaréis mi valor.

es permet donar consells als seus antics companys (perquè J. M. és un conspicu representant de l'Assemblea d'Actors i Directors de la que es va desprendre l'ADTE), i els hi diu coses tan conegudes i empresarials com que "el treball no pot perdre's", tan conegudes i programàtiques com "tenim que veureu sense afegits musicals per entre mig, sense empelt de ballet, sense alegries parateatrals, que s'interposin en el què és propiament teatral".

Llavors, convé afegir que si bé és cert que la separació de les dues Assembles es va produir per l'adhessió o no a l'Assemblea de Catalunya, la realitat profunda és que contenia dues concepcions diferents, totalment diferents, del fet teatral, del seu entorn i la seva funció. Que apliqui, doncs, J. M. les seves idees als seus pròpis espectacles i que no intenti imposar-les, amb un sospitós paternalisme tenyit d'afany "escissionista", als demés.

I per acabar, una última reflexió sobre el final de l'impagable article de J. M. Afirma que "des d'una perspectiva materialista el primer que s'ha de tenir en compte, fins i tot en el treball artístic, són les condicions materials". Crec, i consulti per favor Sr. J. M. les **Tesis sobre Feuerbach**, que **des d'una perspectiva materialista el primer a tenir en compte és la transformació de les condicions materials.** I això, d'una manera encara rudimentària, amb "lumière" i un "son" pèssims, és el que va començar a produir-se, des de (però no únicament) un punt de vista teatral, els dies 19-20-21/11/76 al Born.

Balanç econòmic de la producció autogestionària de l'espectacle del Bou

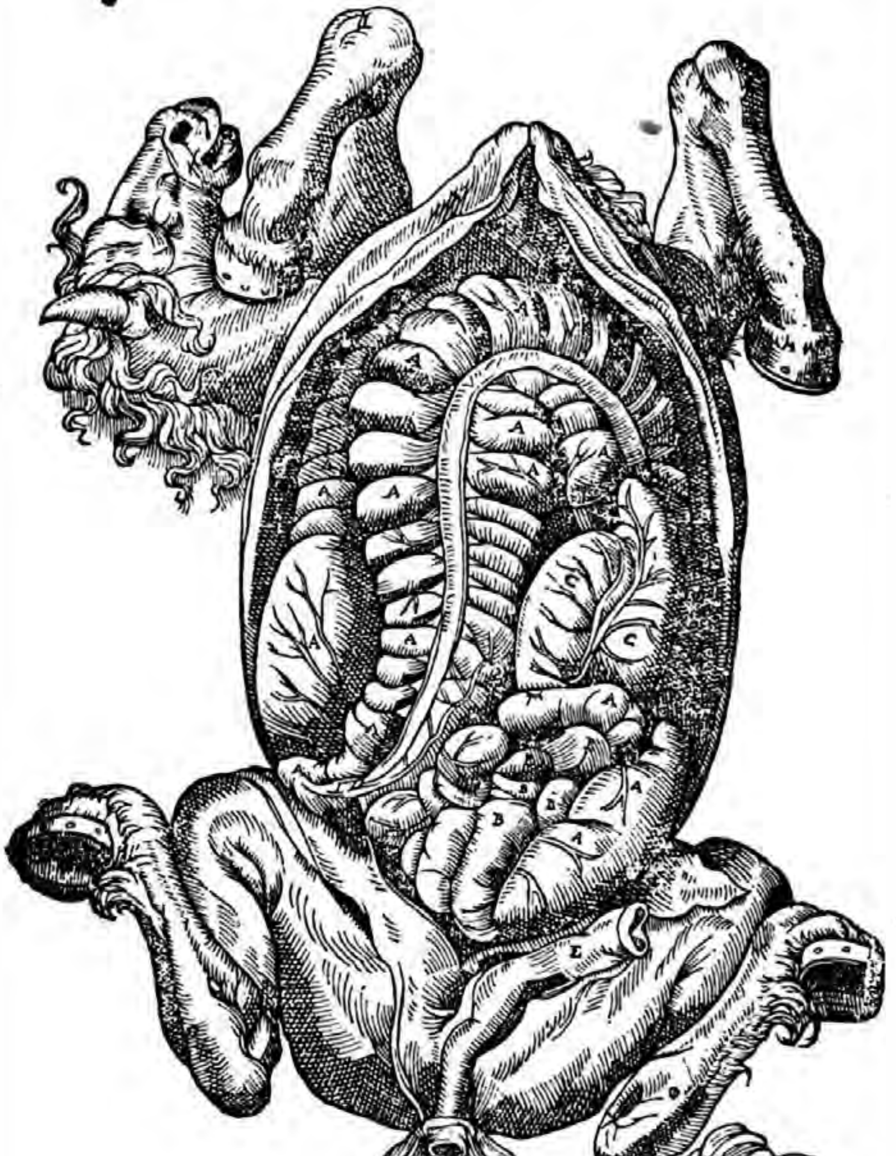

BALANÇ ECONÒMIC DE LA PRODUCCIÓ AUTOGESTIONÀRIA DE L'ESPECTACLE DEL BORN

ENTRADES:

Recaptació taquilles	1.904.100
Beneficis Bar	64.825
Aportacions membres ADTE	165.000
Total	2.133.925

SORTIDES:

Atrezzo, transports, maquillatge, llums (Servilux), càlçats (Valldeperes), vestuari (Peris), servei d'ordre, publicitat, vigilant, bitlletatge, cadires (lloguer i abonament trencades), mat. ferreteria, locals d'assaig, lloguer piano, roba per vestits especials, so (Eurolux), espases i utillatge (Artigau), efectes especials:

1.868.725

Pagament a recuperar de l'ajuntament de Barcelona per reparacions a la teulada del Born

250.000

Total 2.118.725

CONCLUSIO:

Entrades	2.133.925
Sortides	2.118.735
Saldo	15.190 (+)

A aquest saldo positiu s'hi han de sumar els diners recuperables de les reparacions del Born i per altra banda restar-hi la quantitat a tornar als membres de l'ADTE.

Reparacions	250.000 (+)
Devolucions	165.000 (–)
Saldo	85.000 (+)
	15.190 (+)
	85.000 (+)
Total	100.190 (+)

En aquest balanç positiu hi entren els dos mesos d'assaig de 80 persones, més les hores perdudes en gestions administratives, contactes amb músics, tècnics, arquitectes i demés passos per a la realització de l'espectacle. En aquests moments l'ADTE intenta rentabilitzar el **Don Juan Tenorio** amb una quinzena d'envelat a la Plaça del Sol de Gràcia, així com fer "bolos" pels Països Catalans i una setmana al Zeleste amb els beneficis de la qual s'abonaria l'excepcional i solidària col.laboració dels músics. Per aclarir més aquest balanç direm que els músics tampòc cobraren les hores d'actuació, donat que entraren a participar com uns membres més de l'ADTE. La solidaritat de classe va funcionar, no així la d'interclasse doncs les empreses capitalistes amb les que ens relacionarem ni afluixaren en els seus cobraments ni facilitaren en absolut una avinentesa davant dels resultats. Que els treballadors de l'espectacle no cobrin ni un duro del seu treball tan se'ls hi en dòna. Això que varen ser els treballadors els qui van fer rendir els seus materials en propietat.

DON JUAN: Yo soy vuestro matador, como al mundo es bien notorio; si en vuestro alcázar mortuorio me aprestáis venganza fiera, daos prisa, que aquí os espera otra vez DON JUAN TENORIO.

Lâ verdadera cara de l'S.D.T.E.

JORDI ALBIAN, ALICIA AGUT, FRANCESC ALBIOL, LLORENS ARENAS, JOAN ARMENGOL, PEP ARMENGOL, DAMIA BARBANY, FRANCESC BELLMUT, RICARD BORRAS, CARLES BRUGUERAS, XAVIER CAPDET, JOSEP LUIS CAMPOS, MAGDALENA CASANOVA, EUGENIA CASANOVAS, MIQUEL CORS, SANTIAGO CORTES, LAURA CULAT, LILIANE DICKINSON, JORDI DODERO, ALBERT DUESO, CARME ELIAS, MARIA ESPINOSA, CRISTINA FREICOISTH.

ANGELA GAGO, AURORA GARCIA, JOAQUINA GARCIA, MARIUS GAS, MATIAS GIMENO, VICTOR GUILLEN, CARME GRAU, ROSA GRATACOS, JOAN M.ª GUAL, RAFA HIBO, JOSEP M.ª LANA, CARLES LUCENA, MARIA JESUS LLEONART, TONI MAROÑO, JORDI MESALLES, (MINGO), RICARD MOYA, SILVIA MUNT, ANA MUÑOZ, ROSA NOVELL, JOSEP M.ª NUNES, OSCAR OLAVARRIA, NEUROTIC ORGANITZATIU.

ALICIA OROZCO, MARCEL PANADES, VICKI PEÑA, OBDULIA PEREDO, JUANJO PUIGCORBE, PAU RIBA, AGUSTI ROS, DORA SANTAGREU, ROSER SEGURA, JULIA SILVEIRA, AGUSTINA SOLE, MAR TARGARONA, ISABEL TORN, SANTIAGO TRANCON, HELENA TREJO.
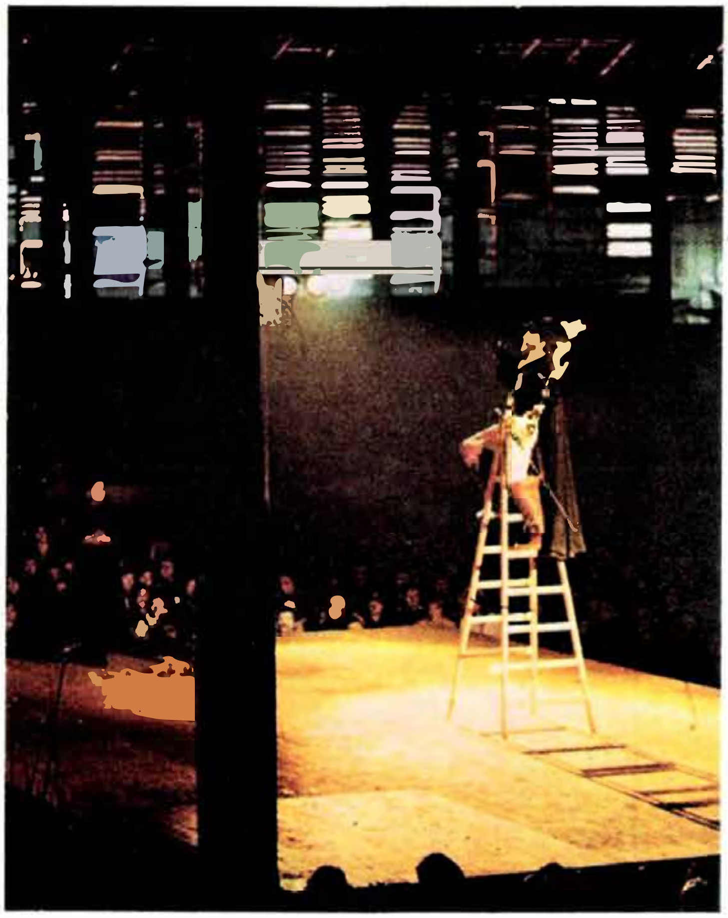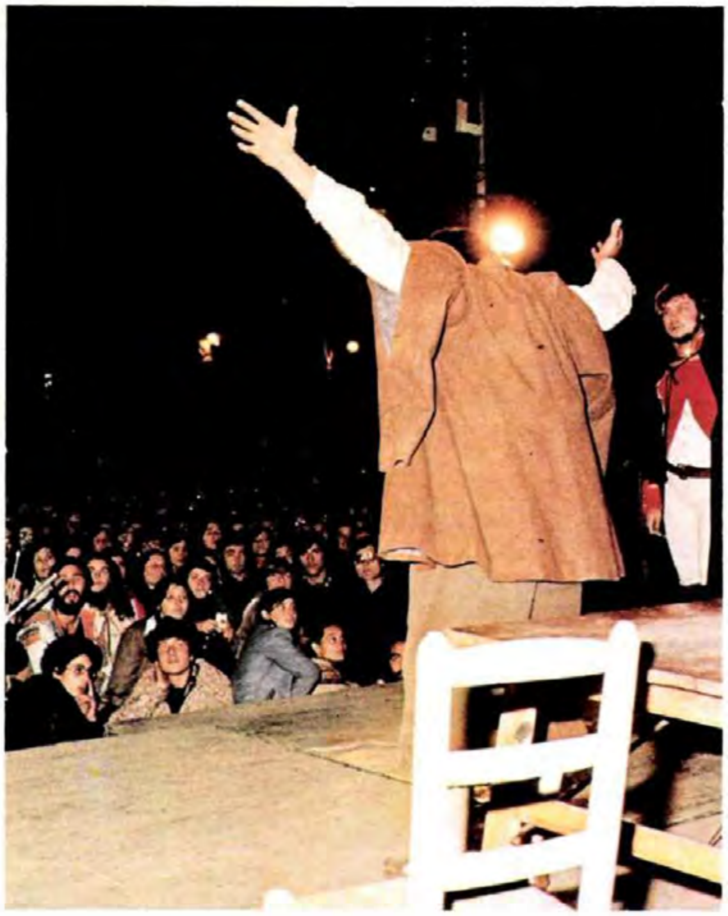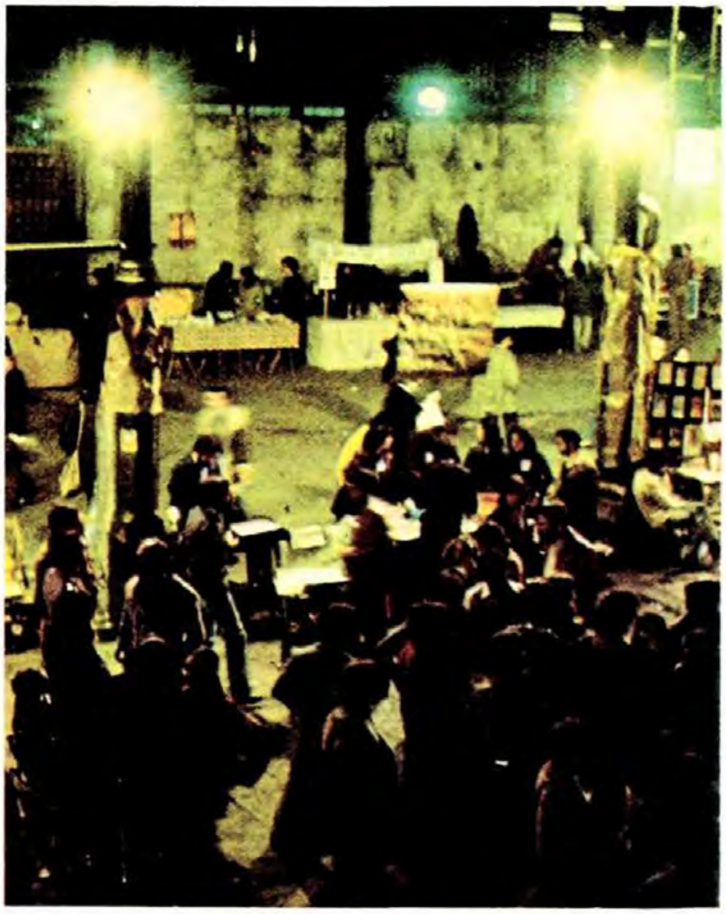
i també els sensefotografia: MERCE ARNELLA, ENRIC ARMENGOL, PEP ARMENGOL, PAU BIZARRO, ALBERT DIAZ, NURIA DURAN, NURIA FABREGAS, M.ª ROSA GAVIN, FELIPE GONZALEZ, JOAN GUASCH, M.ª JESUS GUTIERREZ, ROMAN HERAS, MARY LEVI, JOSEP MOLINA, DAVID NEL.LO; CESAR OJINAGA, MARIA PEDROL, JOSEP PARRAMON, RICARD POUS, ASSUMPTA RODES, MAGDA SABARTES, IVAN TUVAU, ARNAU VILARDEBO, ASUNCION VITORI, COMEDIANTS, LA TRAGICA, ZIASOS, TRUP 69, DAGOLL DAGOM i A-71.